

Szerkesztőség, Kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Re. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sürgönyosa:
Közlöny, Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdonas-
tadása és rotációs nyomása.
Mecseleink naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente
1080, félre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej
Külföldre havonta 50 Lejfel-
több. :: Egyes szám 5 Lej.
Vasárnap 6 Lej. :: (Bucu-
restiben 50 bani felár.)
Hirdetések tarifája szerint. ::

XLVI. évfolyam, 20. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Kedd, 1931. január hó 27

Inzolvens a kultura

Ötezer aradi rádió-előfizető közül alig ezer akad, aki pontosan tett eddig eleget a postavezérgazgatósággal szemben fennálló kötelezettségének. Egy csepp a tengerben ez az aradi adat: az egész világon reklamálják a postavezérgazgatóságok a rég esedékessé vált előfizetési díjakat, a telefon-díjakat, a villamosbérletek díját. A világ technikai fejlődésének lendülete az antennák milliányi százu pókháló-jába szövi bele a leghihetlenebb fávak ágokat, új repülőgép-járatok láthatatlan országutjai kötik egymással össze egyre jobban a távolos kontinenseket, a négy európai nagyhatalmasság külügyminisztereinek közös békeszózatát egy óra leforgása alatt az egész világ meghallja, — de közben hiába kopogtat ajtáinkon a telefondíj-beszédő, a rádió-társaság nyugtáját, hozó hivatalnok. Itt élünk, a modern élet varázslatos csodái középette, fölünyes, győztes kultúreberek, akik leigáztuk a természetet, a távolságokat és nem tudjuk mindennek a primitív költségeit sem fizetni, mert nincs pénzünk.

Csak a vak nem veszi észre, hogy milyen kétségbeejtő eltulodások felé visznek a tovarohanó napok mindnyájunkat, akik itt, az ázsiai kontinens Európa nevű félszigetén élünk, egy mindenképpen nehéz tanulságu háboru után. Civilizációnk és kulturánk egyetemes kérései között, amelyekben az emberi alkotószellem: a biológiai, vegyi és a gépi felfedezések révén, egyre szélesebb tudásterületeket tár fel a gyakorlati élet nagyobb haszna, könnyebb és praktikusabb lebonyolítása érdekében, — elenyészően kevés számban vannak azok, akik életük gazdasági megalapozásával is bírják az aránylagos tempót a vívmányokkal, a felfedezésekkel, a találmányokkal együtt. Pedig, a felfedezések jelentőségét mindig a benne részesülő tömegek száma határozza meg. Mi azonban egyre jobban a mondabeli Tantalus sorsát érezhetjük életünk nehezéni a rendelkezésünkreálló csodák után lendülő vágyainkat megbénítja, lesorvasztja a fatumos átok, a tehetetlenség kényszerűsége, amit mindennap ezerszer is megnevezünk, elcsúszunk, vagy elátkozunk: a gazdasági válság.

Nem szabad országhatárok által elkerített értelemben és vonatkozásban fogunk fel azt a problémát, amelyet ma az aradi rádió-előfizetők, az aradi telefon-előfizetők kényszerű és falán máról-holnapra átmeneti jellegű fizetéseképtelensége dob elénk. Tudjuk nagyon jól, hogy már ezt a jelenséget megelőzőleg ezek és ezek mondták le a moziról, a vasúti utazásról és a még primitívebb civilizációs szükségleteikről is, egészen a hetenként kétszeri húsevésig. Öngyilkossági statisztikák bizonyossága szerint, számosan vannak, akik az életről is lemondanak, mivel nem bírják fizetni a használatáért járó taksákat. Egyszerűen nincs miből.

Ami nem lehet megoldottnak venni a problémát csupán annak felismerése által. A politikai Locarnók, a technikai Pán-európák, a házái és genfi világszövetkezesek, békeszózatok és hátnegetti legyverkezések tohuvabohuján túl, vagy innen, a régi feltételek diktandóját nem ismerő békeszerződések, elhővendő kérései között, az európai félsziget gazdasági egyesülése hozhat csupán reális kiutat az egyre sanyarubb sorsu ember számára, mely ma saját kulturájának és civilizációjának mesebeli palotájában éheznek. Az európai, elsősorban gazdasági értelemben egyesült államok Pán-európa, nemcsak a diplomácia külisszái mögött lappangó háboru kísértetét riszítja egyszer és mindenkorra el a világ szimpadáról, hanem a gnai mesterséges vám- és országhatárok eltör-
késével, az élet számára lehetőséget ad, hogy

Dodonai kijelentéseket tett Madgearu a „Chemarea“ kolozsvári bálján a kormány közgazdasági programjáról

A nemzeti-perasztpárt farsangi táncmulatságán öt miniszter jelent meg — Vaidát ünnepelte a bál közönsége

Az Argetoianu-féle személyiségek kormánya február hó 8-án tervezi átvenni az ország feletti hatalmat

Kolozsvárról jelentik: A nemzeti-parasztpárt ifjusági csoportja, a Chemarea szombat este rendezte tradicionális farsangi mulatságát. A bálra eljöttek a párt vezetői férjiai Vaida-Voevod Sándor dr. -ral az élén és megjelentek ott Mihalache, Madgearu Ioanuescu és Tilea miniszterek. A Chemarea délután közgyűlést tartott. A bálon az események központjában Vaida-Voevod Sándor állott, akit viharos éljenzés fogadta, amikor a bálterembe lépett. A bálon valósággal körülverték az újságírók a minisztereket, úgy hogy Mihalache a következőket mondta.

— Uram, úgy körülvesznek minket, mint ha mindegyikük kezében egy puská volna. Mi mulatni jöttünk ide, hagyjanak kissé pihenni a napi politkától.

A bálon Madgearu nagy érdekességü nyilatkozatot tett. A következőket mondta az Aradi Közlöny kolozsvári munkatársának:

— Minden ellenkező híresztelésekkel szemben a kormány marad. Helytelen öt éves kormányzásról beszélni azzal kapcsolatban, hogy mi öt éves gazdasági termelési programot akarunk megvalósítani, mert az ország ujjaépítésének programját nem lehet se négy évre, se huszonöt évre előre kiszámítani. A gazdasági ujjaépítés legintozosabb része a földmívelés

szinvonalanak emelése és a földmívelést nem lehet öt év alatt reorganizálni. A mezőgazdasági termelés legfontosabb pontja az állattenyésztés. A legkönnyebb a baromfi-tenyésztés reorganizálása; öt évről nem lehet szó, mert gazdasági programunk megvalósítása tartthat huszonöt évig is...

Arra vonatkozólag, hogy Argetoianu barátai körben kijelentette, hogy a kormány feltétlenül megbukik február 8-ig. Madgearu a következőket mondta:

— Hallottam Argetoianu bizalmas barátai körben tett kijelentéséről, hogy február 8-ig feltétlenül kormányra fog jutni az ő pártokon felüli személyiségekből összeállított kormányzójával. Ennek az Argetoianu-nyilatkozatnak ugyanarvi súlyt és komolyságot kell tulajdonítani, mint általában Argetoianunak, az embernek, akinek nemrégiben a királyi családdal kapcsolatban tett nyilatkozata is a helyt nem álló kijelentések egész sorozatát tartalmazták.

A bál a kora reggeli órákig tartott. Vasárnap délben Mihalache az erdélyi prefektusokkal konferenciát tartott és bejelentette a közgazdasági törvény reformját, amely még nagyobb mérvű decentralizációt fog megalkotni. A vendégek a tegnap délutáni gyorsal visszautaztak Bucurestibe.

Aláírták az osztrák-magyar barátsági, békéltető és döntőbírósi szerződést

A magyar gazdasági szakkörök a vámközösség német és olasz orientációju kiterjesztése mellett nyilatkoznak — Egész Ausztria ünnepli Bethlen István gróf magyar miniszterelnököt

Reviziós akciót lát Bethlen látogatása mögött a francia sajtó

Bécsből jelentik: Bethlen István gróf magyar miniszterelnök, vasárnap este kilenc órakor érkezett Bécsbe. A fogadtatásra az osztrák hivatalos személyiségeken kívül, Ambrózy gróf követtel az élén, megjelent az egész bécsi magyar követség. Néhány perccel kilenc óra előtt pedig megjelent dr. Schöber alkancellár, külügyminiszter is. A két kormányfő a kölcsönös üdvözlések után, auton a magyar követségre, Bethlen gróf szállására látogatott, ahol Schöber bucsut vett a magyar miniszterelnöktől.

Schöber volt földmívelésügyi államtitkár az egyik budapesti szaklapban hosszas fej-

gazdaságilag is elérhesse azt a nívót, amiről a technikával és a kulturával, valamint ezeknek kifejlődött igényeivel szemben lemaradt. Ezt a gondolatkört indítja és zárja is egyben az a hír, amely az aradi rádió- és telefon-elő-

tegetést irt a vámközösség szükségességéről és szerinte ezt Németországra és Olaszországra is ki lehetne terjeszteni. Valószínű, hogy Schöber véleményét kormánykörökben is osztják. Véleménye szerint kevés kivétellel a magyar iparnak nem ártana a vámközösség, minthogy elbírják az osztrák konkurenciát. A magyar mezőgazdaságnak pedig egyenesen nagy előnyt jelentene a vámközösség létrehozása.

Gróf Bethlen István egyébként ma délben aláírta az osztrák-magyar barátsági, döntőbírósi és békéltető szerződést, amely kiegészítése az 1923. évi és Budapesten létrejött

fizetők fizetéseképtelenségéről szól, és amelynek lényege tulajdonképpen az egész mai modern kultura inzolvenciáját jelenti. Sovány vigasz a haldoklónak, de mégis vigasztalás, hiszen a barlanglakásokon még innen vagyunk.

döntőbírói megállapodásnak. A szerződés aláírója osztrák részről Ender kancellár volt. Az aláírási aktus megtörténte után, a magyar miniszterelnök Schöber alkancellár társaságában meglátogatta a bécsi magyar intézményeket, majd Miklós fogadta Magyarország vezetőpolitikusát és dezsönét adott tiszteletére. Bethlen délután az osztrák állami és udvari levéltárt látogatta meg, ahol végignézte a levéltár magyar vonatkozású okmányait. A legrégebbi okmány 1202-ből való, míg a következő 1364-ből. Ez a Habsburg-ház és a magyar királyok között létrejött örökösödési szerződést tartalmazza, majd mellette fekszik a magyar rendiek 1402-ből kelteztett jóváhagyása. A levéltárban fekszik Musztafa pasa egy levele,

amelyet 1564-ben írt II. Miksa császárnak és amelyben gróf Zrinyi Miklós fejének megküldését jelenti. Öt órakor Ambrózy gróf, a bécsi magyar követ teát adott a tiszteletére, amelyen a követség tagjai kivül, a bécsi magyar-ság előkelőségei közül mintegy kétszázan vettek részt.

'Az osztrák szövetségi Kancellár este Bethlen István gróf, magyar miniszterelnök tiszteletére a ballhausplatzi palota helyiségeiben vacsorával egybekötött estélyt adott. A vacsora abban a teremben folyt le, amelyben 1815-ben a bécsi kongresszust tartották. A vacsora különben rendkívül szívélyesen folyt le,

Revíziót emleget a francia sajtó, — Bethlen cáfol

Párisból jelentik: A Le Temps vezércikkében emlékezik meg Bethlen István gróf, magyar miniszterelnök bécsi látogatásáról és kijelenti, hogy a jelek szerint Magyarország ki akarja venni részét az új politikai mozgalomban, amely együttes diplomáciai akciót indít a békeszerződések revíziója érdekében. A lap kijelenti ismét álláspontját ebben a kérdésben és kijelenti, hogy a békeszerződések nem tökéletesek és a revízió nem ad okot túlságos aggodalomra. Bécsben józonnal ítélik meg a helyze-

tét és az osztrák politika nem fogja veszélyeztetni elhamarkodott lépésekkel eddig elért eredményeit. Így tehát Bethlen gróf bécsi látogatása semmiféle meglepetést nem hozhat.

Ezzel szemben Bethlen határozottan kijelentette, hogy utazásának nincs különleges vagy rejtett politikai célja és előre is megcafol minden olyan híresztelést, amely revíziós, vagy másféle blokk megalakításáról szól, vagy amely szerint olyan célokra törekednek, mely ellentétes volna Európa érdekével.

A nagyapára fogta az unokán elkövetett bünt egy bestiális lelkű apa

Uj paraszti rémdrámát fedezett fel a magyar csendőrség — Amikor a gazda bosszút akar állni az öregén „zsugorisága miatt”

Sopronból jelentik: A Daszti nevezetű falu községének csendőrsége arról értesült, hogy egy hétesztendős kisgyermeket megrontott a nagyatyja. A megindult nyomozás szerint kiderült, hogy Horváth István 7 esztendős kisleányáról van szó és le is tartóztatták nagyapját, Sarang János 72 esztendős öreg-

embert, aki váltig fagadta az ellene felhőzött vádakat.

Csakhamar ki is derült, hogy Sarang valóban nem rontotta meg unokáját, mert jelentkezett a kisleány édesapja, vagyis az öregember fia, aki elmondotta, hogy a gyermekrontást tulajdonképpen ő követte el és csak

Megszólal a dob

Írta: TOLNAI ALFRÉD.

I.

Nagyot zökkent a vonat, azután megállott. Mintegy méltatlankodva afelett, hogy egy jelenték telen órház előtt megállították, dühösen pöfögött a mozdony. Egyetlen fiatalember ugrott le az egyik harmadosztályú kocsiból. Ideges izgalommal szemlélgette az állomásépületnek kinevezett bakterházat és az azt díszítő táblát: „Somoskővárálja.”

— Tekintetes ügyvéd ur, a ház mögött áll a kocsi. — jelentette szolgálatkészen elöngörve, egy fiatal legényke. Vas András dr. rosszkedvűen bólintott, hogy tudomásul veszi a jelentést. Rosszkedvű volt az újdonsült ügyvéd; Nem így képzelt el első ügyvédi szereplését. Azt hitte, hogy első ügye olyan lesz, hogy hatalmas védőbeszédben magára vonhatja a világ érdeklődését. A beszédet napokig fogja a közönség megbeszélni, az újságok, a nagy világlapok megemlékeznek róla... És most! ... Itt áll Somoskővárálja ütött kopott vasúti állomásán. Hóna alatt a vadonatúj irattáska, melyben ennek a szerény ügynek, az ő első ügyvédi megbízatásának, iratai fekszenek... Árverés... Weisfeuer Izidor varrógépkereskedő felperes javára Kocsis Márton gazdálkodó alperes ellen, nyolcvan, azaz nyolcvan pengő és járulékaik erejéig. Árverés... Savanykás mosoly játszik az ügyvéd ajka körül... Csak még abban reménykedett, hogy a végrehajtó nem érkezett meg, a vonaton nem látta, le sem szállt az órháznál, talán így elmarad az árverés és más ügy lesz első ügyvédi ténykedése

— Honnét tudja, barátom, hogy ügyvéd vagyok és nem a végrehajtó. — kérdezi Vas András a pelyhedző állu kocsistól, miközben felkászálódik a bakterház előtt várakozó szekérre.

— Jaj, tekintetős uram, — nevet a legényke, — ismeröm ám én jól a végrehajtó urat, gyakori vendég Somoskővárálján. Azután mög máj ten-

nap este mögött, mer hogy még úgy licitáció volt ma röggel. Elvitték a Kondás Andris tőhenit eke-tartozásba.

Beszélt volna a legényke, még talán napestig is, ha Vas András: „Mehetünk öcsém”-mel végét nem szakítja a társalgásnak. Egész uton rosszkedvűen gubbasztott a fiatal ügyvéd a szekér ülésén, ott a saraglyában. Utolsó reménye is vízbe esett. Meg lehet tartani az árverést, itt van a végrehajtó. Azon tinódott egész uton, ha a második megbízatásával kapcsolatban módjában is állana azt a nagy beszédet kivágnia, állandóan zavarni fogja tudat alatt az a gondolat, hogy ügyvédi pályafutása ilyen nyomorult csirkeperrel kezdődött. Hogy is juthatott annak a szamar Weisfeurnek eszébe nyolcvan pengős árveréshez ügyvédet küldeni. És hiába beszélt az öregnek, hiába igyekezett meggyőzni, hogy felesleges pénzpazarlás, ha ügyvéd száll ki a végrehajtáshoz. Nem lehetett a csökönyös öreg varrógépet meggyőzni.

— Csak menjen ki, ügyvéd ur, — hajtogatta egyre — jobb szeretem, ha kimegy. Már elég pénzembe kerültek azok az árverések, amelyekre nem küldtem ügyvédet. Pár garasért elkótyavetyélik a lefoglalt jószágot, azután sirhatok a pénzem után. Menjen, csak menjen. Megfizeti az alperes a kiszállás költségeit, hadd fizessen.

Hát mit lehetett itt tenni. Első ügyfelét meg kell becsülnie. Különösen már azért is, mert ez az első ügyfél egyelőre az egyetlen is. Másfél hónapig várt rá... Másiél hónapja, hogy kiszegelte — sajátkezűleg és büszkén — a lakásajtóra az ügyvédi táblát, de Weisfeuer előtt ügyfél még nem tette be az irodába lábát. Az öreg varrógépes is csak úgy került hozzá, hogy összekapott Darvas dr.-ral, Vas András volt princípálisával és ott hagyta őt. A Darvas-irodában volt néha dolga Weisfeurnek Vassal, tetszett is neki az élénkcsü fiatalember, kinevezte tehát Andrást jogtanácsosának.

— Helyben vagyunk, tekintetős uram, — riasztotta fel a kocsis Vas Andrást töprengéséből. Kis

Örizkedjete a fertőző betegségektől

Egy, a gyártás közben kézzel érintett szappan sokszor tisztátalan mért a kéz néha piszkos, és a kézen levő bacillus nagyon könnyen a szappanra átvihető. A Cadum-szappant egészben gép gyártja és a kéz nem érinti egyáltalában gyártásának semmilyen fázisában. Tehát teljesen bacillusmentes. Ha meglátogatná a Cadum-szappangyártást, meggyőződne, hogy mily gondot fordítanak az egészségre, higiénia és soha más szappant nem használja.

azért fogja a nagyapjára, mert haragudott rá a zsugorisága miatt. A nagyapát szabadon engedték, ellenben a gyermekrontó apát letartóztatták.

Magyarországon elfogott rovótmultu kereskedelmi alkalmazott az aradi ügyészségen

A letartóztatás során sok ékszerrel találtak nála

A lőkösházai magyar határrendőrség tegnap adta át a román hatóságoknak Susan Kornét rovótmultu aradi kereskedősegédet, aki, mint ismeretes, sokáig állott egy előkelő aradi csemegüzlet alkalmazásában, ahonnan ugyancsak nagyszabású visszaélések miatt kellett eltávoznia. Susan Romániából való távozása előtt több rendbeli betörést követett el Aradon. A romániai rendőrség megkeresésére, Budapesten letartóztatták. A letartóztatás során sok ékszerrel találtak nála. A rendőrség ma délelőtt szállította át Susant az ügyészségre, ahol természetesen előzetes letartóztatásba került.

parasztház előtt állott a szekér. A ház előtti kertecske árvácskái, rozmaringjai, szegfűi elárulják, hogy asszony is van a háznál. Tiszta, ragyogó házacská. Vas az udvarra kerül és beköszög az ajtón: berek!

— Emberek! Van ittion valaki? Hej! Em-Negyvenes, harcshabajuszu férfi jelenik meg a küszöbön. Egy pillanatig szemlélgeti a jövevényt... De csak egy pillanatig. Azután pipáját is kikapva fogai közül felkiált:

— No nézd csak... A férik ur! Minő mög-tisztoltetés. Tessék beljebb kerüni férik ur, vagy minék tisztöljem a férik urat.

— Márton... — ismeri fel most már Vas is az örvendezőt. — Hát tényleg te vagy?

— E' hát... Saját becsös személyömben férik ur. Kocsis Márton, a férik ur pucceria. A negyvenhatosoknál szögáttuk együtt le a háborut. Nem tetszött rám ösmerni?

— De nem ám Márton. Hatalmas bajuszt eresztettél azóta.

— Vénül az embör férik ur... Vénül... Mi jó szél hozza mifelénk a férik urat? ... És ippensiggel máma... Ippeg máma... Anikó...

— Tudom Márton... Ügyvéd vagyok... 'Az árverés ügyében jöttem...

— Az árverés... ügyében? ... lohad le Kocsis Márton nagy öröme, — Már azt hittem... Há' az árverés?...

— Hagyjuk ezt, Márton, — igyekszik Vas András a beszélgetést más irányba terelni. — Hogy van az asszony, a gyerekek? Hej de finom oldalasokat is küldött ez a derék asszony akkoriban utánad. — Kocsis Márton most ébred csak annak a tudatára, hogy még mindig az ajtó előtt állanak:

— Tessön ügyvéd ur bejebb kerüni. Itthol az asszony, hadd ösmernie mög ü is, a gyerekek is az én mögmentömet

(Folytatjuk)

BOCU SEVER kormányzó szerint a miniszterek a legfőbb akadályozói a közigazgatási törvény végrehajtásának,

mert minden ügyet a saját hatáskörükbe központosítanak.

— Nagy hatást keltett a bánati kormányzó bejelentése a belügyminisztérium értekezletén, amelyen az ország valamennyi kerületi kormányzója résztvett

Bucurestből jelentik: Az elmúlt napokban értekezlet volt a belügyminisztériumban Mihailache belügyminiszter vezetésével. A megbeszélésen a kormányzók vettek részt és jelentést kellett tenniük a hatáskörükbe tartozó területeken uralkodó helyzetről.

Bocu Sever bánati kormányzó, aki hónapok óta küzd azért, hogy a kormányzóságok megfelelő hatáskört kapjanak, kifejtette, hogy egyes miniszterek teljesen szabotálják a közigazgatási reform végrehajtását és minden ügyet a saját hatáskörükben centralizálnak. A közigazgatási törvény vég-

rehajtásának legfőbb akadályai maguk a miniszterek — fejtette ki a kormányzó — akik hallani sem akarnak arról, hogy hatáskörük egy részét átengedjék a kormányzóknak. Ebből azután számszerű nézeteltérés és konfliktus keletkezik.

Mihalache belügyminiszter az értekezlet végzetével nyomban jelentést tett Mironescu miniszterelnöknek a helyzetről és politikai körökből származó értesülések szerint most sor kerül arra, miszerint a kormányzóságok megkapják azt a hatáskört, amelyet az új közigazgatási törvény eredetileg nekik szánt.

Németországi hitelezőinél bejelentette budapesti lakását az Aradról eltűnt Balassa Géza dr.

A kétmillió lejt közelítik meg a hátrahagyott adósságai — Kik voltak az aradi hitelezők? — Elrendelték a bűnügyi zárlatot az eltűnt mérnök ingóságaira

Egy ismert aradi mérnök, gyárigazgatóról az a hír terjedt el Aradon, hogy kétmillió lejt adósság hátrahagyásával megszökött. Dr. Balassa Géza, a Rezinol vegyészeti gyár volt igazgatója ismert alakja volt a város társadalmának és így az elterjedt hír érthetően nagy feltűnést keltett. Az Aradi Közlöny munkatársa utána járva a különböző forrásokból eredő híreknek, az alábbi tudósításban számol be az érdekes esetről:

Az aradi kávéházaknak és kluboknak ismert látogatója volt dr. Balassa Géza gyárigazgató, aki körülbelül öt évvel ezelőtt jött Budapestről Aradra. A választékos eleganciával öltözött, jómódú férfi hamarosan ismert tagja lett a város társadalmának és mindenütt az volt a híre, hogy egyike azoknak, akik nagyobb jövedelemmel rendelkeznek. A Rezinolgyár rövidesen Balassa dr. megérkezése után elhatározta, hogy likvidál, mire a vegyész-mérnök más elfoglaltságot keresett magának.

Elsőrendű összeköttetései révén két nagy németországi cégnek: a Haarmann és Reimer, valamint a Deutsche Gasglühlicht Gesellschaftnak lett romániai vezérképviselője és a Szabadság-téren nyitotta meg irodáját, melyben nagy forgalmat bonyolított le. Balassa dr. jól végezte munkáját és cégeinek nagy mennyiségben helyezte el árut Románia piacán. Minden jól ment, egészen az elmúlt évig, amikor már azt suttogták Aradon, hogy a vegyész-mérnök elhanyagolja munkáját és cégeivel is kellemetlenségel támadtak. Főképpen az elszámolások miatt keletkeztek differenciák a németországi gyárakkal, amelyek azonban megbíztak benne. A Haarmann és Reimer-cég követelése lassankint 6400 márkára emelkedett, az Auer-cég pedig több mint ennek kétszeresét követelte Balassától, aki azzal a kifogással huzta-halasztotta az elszámolást, hogy egyik tisztviselője bejelentette az aradi pénzügyigazgatóságon adóeltilkolás miatt és üzleti könyveit lefoglalták.

Néhány hónappal ezelőtt Balassa dr. feladta Szabadság-téri irodáját és sokkal szerényebb helyiséget vett ki a Kossuth-utcában, ahol különben butorozott szobát birt bérben. Közben Balassa dr. megállapodást kötött egy előkelő budapesti úrral, aki 800.000 lejjel társult üzletbe. Egy aradi magánvállalat főtisztviselője 300.000 lejt adott át a vegyész-mérnöknek, aki még több cégnek tartozott. Így a temesvári Magina vegyészeti gyárnak 18.000 lejjel, a nagyváradi Krausz és Moskovitz ipartelepnel nagyobb összeggel, egy aradi bankfióknak 35.000 lejjel, a Goldschmidt-banknak kisebb összeggel, egy másik aradi urnak 50.000

Saját gyermeke kezével ölette meg az apát a felbujtó nagyanya

Feldarabolták, majd a vízbe dobták a halottat — Mit mond a 14 éves gyilkos..?

— A nagyanya meséjét a gyilkos unoka maga cáfolta meg —

Athénből jelentik: Az Inisos folyó partján játszadó gyermekek oszlásnak indult férfi hulláját találták meg. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a férfi a tamosopoulos Alexander kereskedővel azonos, akit előbb agyonlőttek, majd földaraboltak.

Kihallgatták a meggyilkolt családtagjait. A felesége és az anyósa elmondották hosszas faggatás után, hogy a kereskedő kis fia játé-

ból lötte le apját, de mert attól féltek, hogy szándékos gyilkosságnak minősítik az esetet, úgy döntöttek, hogy feldarabolják és a vízbe dobják hulláját. A 14 esztendősi fiú ezzel szemben azt vallja, hogy a fegyvert nagyanyja adta kezébe, azzal, hogy mintha játszana, irányítsa a revolvert apja melle felé. Ezt ő meg is tette. Az asszonyok viszont tagadják a felbujtás gyánuját.

Hétmillió lejt reklamál a kormány az egyik

Tiz napon belül fizetnie kell NISTOR volt miniszternek — Egy elmaradt mezőgazdasági kiállítás érdekes epizóusa

Sorra veszi a kormány az egykor el nem számolt milliókat

Bucurestből jelentik: Mint emlékeztetés, a liberális-kormány közvetlen bukása előtt elhatározta, hogy Cernautiban nagyszabású mezőgazdasági kiállítást rendez. A rendezéssel Nistor minisztert bízták meg, aki fel is vett e célra az állampénztárból hétmillió lejt. Az összeggel azonban nem számolt el és a nemzeti-

parasztpárti kormány most erélyes intézkedést tett, mert Madgearu átíratot intézett a cernauti pénzügyigazgatósághoz, felszólítván, hogy tiz napon belül végrehajtás mellett hajtsák be Nistortól a kérdéses hétmilliót. A rendelet politikai körökben mindenütt igen nagy feltűnést keltett.

Kiváló
ujdonságok
KERPEL könyvtárban.
Havi díj 40 Lej
A könyvek újak és tiszták.

A hölgyközönség figyelmébe! ELIZABETH ARDEN VOJTEK & WEISZ drogueriában ARAD. Cégtulajdonos: Ordelt László.
világhírű arópolási készítményei megérkeztek s kaphatók!

Babaarcu, 19 éves barna szépség az idei Miss Magyarország,

akit Tasnádi Fekete Máriának hívnak, apja orospusztai orvos — Tanárnő szeretne lenni, intelligens leány, bölcsészethallgató, nincs vőlegénye és csodák csodája: nem akar mozisínésznő lenni...

Budapestről jelentik: Vasárnap járt le Szaploneczay Éva pünkösdi királysága. A Royal fehértermében, a hosszú, komoly zsüriasztal közepén megint helyet foglalt vasárnap délelőtt Beöthy László, a magyar szépségkirálynő-választások örökös diszelnöke, mellette fekete eleganciájában Hatvany Lili és a többi zsüritagok: Iványi-Grünwald Béla, Porzsoff Kálmán, Sebestyén Károly, Kisfaludi-Sirobi Zsigmond, Lengyel Menyhért, Szép Ernő, báró Hatvany Ferenc, Horvay János, Lányi Dezső, Góth Sándor, Zádor István, Harsányi Zsolt, báró Piret Bihain Jenő, Márton Miksa, Incze Sándor, Hermann Lipót és a zsürinek Hatvany Lili kivül egyetlen hölgy tagja: Götlmé-Kertész Ella.

Nekik kell megválasztaniok Miss Magyarország 1931-et.

A zsüri tagjai nagyon komolyan veszik a feladatukat, majdnem olyan izgatottak, mint a folyosók és öltözők tarka gomolyogban zsi-bongó Miss Hungária jelöltjei. Fényképezők és filmoperatőrök pergőtüzében megkezdődik a fölvonulás. A dobogót a filmreflektorok kísértetiesen erős fénnel árasztják el, a termet sercegés, kattogás, bugás tölti meg, a közönség — néhány színésznő, újságíró, diplomata — panaszkodik, hogy „a nagy zajtól látni sem lehet”.

A szigorú zsüri

Minden jelölt a biztos győzelem öntulátásával sétál el a zsüri színe előtt.

a szemek kacéran villognak, a leányok mosolyogva lépnek a deszkákra és szájuk, all észrevehetően, csak az ut végén biggyed el, amikor látják, hogy minden vesztve egyetlen kar sem emelkedett a levegőbe, hogy utat mutasson a győzelem felé...

A zsüri fölülönben szigorú,

mindenki „valami jobbra” vár. Sudár, barna szépségek, kövérkés önjelöltek, sápadt, vörsegyen pesti lánykák egy pillanatra ittasan megfürdenek a reflektorok szédítő fényében, aztán unott és kritikus morajtól kísérve, eltűnnek a sülyesztőben. Az első leányt, aki két-három szavazatot kap, zajosan megtapsolják. Csak Incze szavaz rendületlenül mindenkire és Piret Bihain Jenő báró szólal meg néha elnézően: „Vegyük be a kisleányt még egy tour-ra”. Tízessel, buszasával vonulnak el a leánysorok a zsüri előtt.

csupa új ruha, új cipő, új kalap és az arcon az utolsó napok minden gondja, szorongása, izgalma.

Az első favorit, aki be is érkezik

A kalapokat és belépőket le kell venni a zsüri előtt; egy csinos, rózsaszínruhás versenyző panaszosan sóhajtja, amikor a kalapját át kell adni a kísérőjének: „Be kár, egészen új kalap volt és hogy örültem neki!” Majdnem mindentkin földig érő hosszú ruha van.

Egy fehér ruhás, babaarcu kisleánytól egy-szerre a levegőbe emelkednek az összes karok.

Ez lesz az új szépségkirálynő, — morajlik vé-

gig a termen. Közben megérkezik Simón Böske a férjével. Királynőt megillető hódolattal fogadják és a zsüri asztalánál adnak neki helyet. „Miért nem szavazhatunk ismét magdara?” — sóhajtják a zsüriben. Sorban vonulnak föl a vidék küldöttei.

Legnagyobb pártja a babaarcu, fehér ruhás kisleánynak és egy nemes arcú fiatal leánykának van, aki egyszerű szövetszöknőnyában és fehér bluzban állt a zsüri elé. Az utolsó fordulóra sokáig kell várni, mert a verseny nagy favoritja: Konkoly-Thege Melinda eltűnt és hosszú, izgatott keresés után sem lehet ráakadni. Bele kell törödni, hogy a kisleány meggondolta a dolgot és hazament. A zsüri tagjai a kilenc királynőjelölttel visszavonulnak, az ajtókat lezárják, hosszú tanácskozás kezdődik. Vesztére csak ezután kerül elő az elveszett favorit. A legutolsó szoba leghátulsó sarkában ül Konkoly-Thege Melinda, aki nem gondolta meg magát, csak elfelejtettek neki piros cédulát adni és erre visszavonult egy sarokba, várva, hogy valami csoda történjék... Karon fogják és bevezetik a zsüri elzárt tanácskozó ter-

Tanárnő szeretne lenni a legfiatalabb Miss Hungaria

Egy perc alatt mindenki tudja, hogy az apja Tasnádi Fekete Aladár, orvos Orospusztán, Miskolc mellett. Miss Magyarország novemberben múlt 19 éves, két éve érettségizett a miskolci leánygimnáziumban, kitünően beszél németül és franciául, tanárnő szeretne lenni, eszedágában sincs, hogy filmre vagy színpadra lépjen, nagyon szeret táncolni, de még sohasem volt bálban, ezidőszert még nincs vőlegénye, de ha ráherül a sor, boldogan fog férjhez menni és e pillanatban egyetlen vágya van: hogy azonnal kimehessen kolléganőjéhez, akik odakint várakoznak órák óta és közölte velük a nagy dicsőséget...

Spórol a CFR. — megáll a rendőrségi munka

A hiányzó toloncjegyek miatt a rendőrség nem tudja Arad csavargóit illetőségi helyeikre juttatni vissza — Február első felében kezdődik a rendőrségi létszám csökkentése is — Moga Romulus dr. rendőrkezes személyesen referálja le a függő ügyeket Bucurestiben

Az aradi rendőrségen már az év eleje óta egy szokatlan probléma okoz gondot a rendőrkezes-túra vezetőinek: Köztudomásu, hogy a rendőrségnek minden nap akadnak olyan vendégei, akiknek egyéb vétkeik nincsen, minthogy bejelentett lakás és minden megéhesési forrás nélkül csavárognak Arad uccáin, koldulnak, vagy pedig a hűtőben halnak. Ezeket a szerencsétleneket rendszeren haza szokták toloncolni illetőségi helyükre és erre a célra a CFR a rendőrségnek minden évben úgynevezett tolonc-jegyet szokott rendelkezésre bocsátani. A probléma pedig ép ezek körül a toloncjegyek körül keletkezett. A CFR ugyanis teljesen érthetetlen okokból ebben az évben nem bocsátotta ki a tolonc-jegyeket. Egyelőre nem lehet tudni, hogy elfeledkezett-e róluk, vagy pedig takarékosági szempontból tartotta vissza őket. A tény jelenleg az, hogy az egyes rendőrkezes-turák — és így az aradi is — nem tudják illetőségi he-

mébe. Utolsó pillanatban érkezett, a zsüri tagjai már indulnak is vissza a terembe.

Győz a fehér ruhás, babaarcu kisleány: Tasnádi Fekete Mária

Beöthy László feszült csöndben hirdeti ki, hogy Magyarország új szépségkirálynője

Tasnádi Fekete Mária másodéves pesti bölcsészethallgató lett.

A fehér ruhás, babaarcu, barna kisleány, aki alig három szavazattal győzött legveszedelmesebb vetélytársnője, Erdősi Ibolya előtt. Kis, alig hallható boldog sikoltás a teremben és összetalálkozik két pár leányszem: az új Miss Hungáriáé és legkedvesebb barátnőjéé, Timkó Nelly festőművésznőé, aki valósággal erőszak-kal vette rá az új Miss-t, hogy benevezzen.

A zenekar tust huz, Simon Böske lelkes ováció közben tüzi föl Miss Hungaria és nyolc udvarhölgye szalagát. Az udvarhölgyek közt három pesti leány: Konkoly-Thege Melinda, Erdősi Ibolya, Bodánszky Rózsa; a többiek vidéki szépségkirálynők: Dobrovsky Viola (Szentés), Fülöp Magda (Debrecen), Klescho Olga (Pécs), Schütter Klári (Kaposvár) Szterényi Lili (Szeged.)

Tasnádi Fekete Mária kezében szorongatja a hatalmas oklevelet, amely igazolja, hogy telket kapott Balatonlidón, Hungaria-ut 170. szám alatt Miss Hungaria 1931-et minden oldalról kérdésekkel árasztják el és a kisleány repeső boldogsággal felel minden kérdésre.

Es már kapja is magára kis pezsmabundáját és szalad, boldogan kacagva, ki az utcára. Kint várja az autó, körülötte 2—300 pesti kíváncsi. A kis csoport feje fölött, a zajló Köruton megjelenik a boldogságtól százszorosra szépült tide leányarc és a pesti kíváncslak, féltangosan, kritizáló megjegyzéseket hallatnak. A Körut már kikezdi a legfiatalabb Miss Hungáriát, de Tasnádi Fekete Mária nem hallja őket, csak az éljeneket hallja, a lobogó zsebkendőket látja és integet két kézzel, ragyogó szemmel az autó tetejéről, amely elrobog vele a szépségkirálynők ismeretlen életé felé... (B. P)

Iyükre toloncolni a csavargókat, koldusokat, stb., mivel toloncjegyek nincsenek. A rendkívül érdekes ügyről beszélgetést folytattunk dr. Moga Romulus rendőrkezes-turával, aki a következőket mondotta:

— Rendkívül kellemetlen helyzetet teremtett a rendőrségen az, hogy a CFR az idén nem bocsátotta ki a tolonc-jegyeket. Ebben a tekintetben szinte megbénult a rendőrség működése, mivel nem áll módunkban az arra ítélteteket illetőségi helyükre szállítani. Tekintettel arra, hogy az ügy meglehetősen égető s a dolgot elodázni nem lehet, a közeljövőben Bucurestibe utazom, hogy elintézzem a tolonc-jegyek ügyét. Ugyanekkor pedig megbeszélések lesznek a minisztériumban a rendőrségi létszám redukálásának keresztülvételéről. Ekkor fog eldőlni, kik és hányan lesznek azok, akiket az állam kénytelen a rendőrség kebeléből elbocsátar

Nászéjszakáján váltókat iratott alá a menyasszonyával egy szélhámos magyar „tengerészkapitány”

Tizenkét nőnek csavarta el a fejét — Főleg az özvegy és elvált asszonyokat favorizálta. — Rádió körözi a magyar rendőrség a fehérhajú, de fiatal szélhámost

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség vasárnap tömeges feljelentések alapján rádióközvetítést bocsátott ki egy Kály Nagy Adorján nevű fiatal ember ellen, aki tengerészkapitányi egyenruhában két esztendőn át a szélhámosságok egész sorozatát követte el Budapesten. A fiatal férfi két esztendővel ezelőtt jelent meg a magyar fővárosban, ahol csakhamar a legjobb körök kedvelt vendége lett. A tengerészkapitányt feltűnően érdekessé tette, hogy harminc és egynéhány éves kora ellenére tiszta fehér volt a haja.

Kály Nagy Adorján beszélgetés közben rendszeresen elmondotta, hogy egy szenzációs találmánya van, amelynek segítségével elsüllyedt kincses hajók nyomára lehet bukkanni és a kincses hajókat ki lehet emelni a tenger fenekéről. Beszélte olaszországi vállalkozásairól is és annyira magára terelte a figyelmet, hogy az egyik budapesti napilap kolumnás riportot közölt a „kiváló magyar tengerészkapitány” óriási jelentőségű találmányáról.

Tulajdonképpen foglalkozása Kály Nagy Adorjának azonban a szélhámosság volt. A legjobb társaságokban forgó özvegy asszonyok ismeretségét kereste, akiknek házasságot ígért és természetesen minden esetben hiozomány-előlegeket csalt ki. Rövid idő alatt tizenkét menyasszonnyal dicshedhetett, akiktől több százezer pengőt sikerült kicsalni. A szélhámosságot egy ügyvéd özvegye pattantotta ki, akit Kály Nagy Adorján törvényesen elvett feleségül, akit azonban — miután vele a nászéjszakán váltókat iratott alá — elhagyott. Az elhagyott asszony feljelentése indította meg a lavinát és a rendőrségen még tizenkét károsult asszony találkozott.

A vizsgálat folyamán kiderült, hogy Kály ellen már régebben elfogúási parancsot adták ki, de a „tengerészkapitány” mindezek ellenére éveken át vigán élt Budapesten és szerezte a gazdag menyasszonyokat. Most azután a rendőrség körözést adott ki ellene és ország-szerte keresik.

Kály Nagy Adorján néhány évvel ezelőtt megismerkedett egy budapesti ügyvéddel. Duszagazdag embernek adta ki magát, azt állította, hogy Erdélyben erdőbirtokai vannak és formális szerződéssel eladta az erdeit. A pénzt felvette, azután eltűnt. Az ügyvéd leutazott Erdélybe és ekkor kiderült, hogy az erdők csak a holdban vannak.

Izgalmas betörő-kalandban volt része az aradi iparfelügyelőnek

Konzervatív szokásai vitték vesztébe a rész fiatalok betörőt, aki egyszer már megugrott az ügyészségi fogházból — Jó, ha vészcsengő van az ablak-záron! — Ijesztő-lövés az éjszakába — A kerti bokrok között fülelték le a betörőt

Trimbitioni Traian aradi iparfelügyelőt az utóbbi időben sűrű egymásután három ízben látogatták meg betörők és a múlt héten egy több tagú betörőbanda elfogása alkalmával, végre hurokra került az a vakmerő betörő is, aki oly előszeretettel kereste fel az iparfelügyelő Dobó-uccai villáját. A betörőbandát kis-korúak alapították és egyik vezetőtagja volt P. Demeter 19 esztendőös brassói illetőségű cipészlegény, aki, ha nem ment együttes munkára társaival, önálló munkája során az utóbbi időben Trimbitioni villájából emelt el néhány értékes holmit és ezeket eladva, tartotta fent magát.

Amikor az egész banda a rendőrség foglya lett, kiderült, hogy az iparfelügyelőnél történt betörések P. Demetert terhelik. A fiatal bűnözőt hidegvére a vizsgálóbíró előtt sem bagyta el mert, amint a kihallgatásra vitték,

sikerült kerekelt oldania őrzője mellől és nyomavészett. Csakhamar azonban ismét életjelt adott magáról. Még pedig egészen hamarosan.

Tekintettel arra, hogy a rendőrségen minden értékét lefoglalták. P. Demeternek a „kár”-ért sürgősen regresszálnia kellett magát. A fiatal cipészlegény az ilyesmit Trimbitioni Traiannál szokta elvégezni és este 9 óraker utiabbi látogatásra határozta el magát, amely azonban végzetes lett és ezuttal nem sikerült zsákmányával észrevétlenül távoznia.

A Trimbitioni-család éppen vacsorára készült, amidőn az alarm csengő hivatlan látogatót jelzett az iparfelügyelő szobájában. Trimbitioni Traian ugyanis a történeteken okulva, minden ablakot és ajtót vészjelzővel szerelt fel, amelyet azonban a betörő nem vehetett észre. Az iparfelügyelő nyomban magához vette revolverét és a betörő keresésére indult, család-

tagjait pedig rendőrért küldte. Kiment a verandára, ahonnan ijesztő lövést adott le a levegőbe, majd hozzákezdett a kert átkutatásához. Munkája eredményes volt. A betörő egy bokor alján meglapuva, ijedten leste a feleményeket, de mint később kiderült, „falazó” társa elszökött.

Trimbitioni ártalmatlanná tette a közben előérkező rendőrséggel és a történetesen a környéken tartózkodó Cenedean detektívvel a vakmerő látogatót, akiről nem volt nehéz megállapítani, hogy az első három betörésnek is ő a szerzője és eddig több, mint 10.000 lejtel károsította meg az iparfelügyelőt. Fölvitték a rendőrségre, ahonnan ma már erősebb fedezet mellett újra az ügyészségre vitték, ahol letartóztatásba helyezték.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 óraker.
CENTRAL: NUR DU... (CSAK TE...) Nagy-szerű filmoperett német párbeszédekkel, elsőrangú tánc és énekszámokkal. Páratlan kiállítás. Főszerepekben: Charlotte Ander, Walter Janssen, Fritz Schulz és Halmai Tibor. Kezdekör az ajtók lezártnak.
SELECT: A FEHÉR POKOL (Die weisse Hölle von Piz-Palü) Világláger, amely még Amerikát is meghódította. Rendezője dr. Arnold Fanck. Főszereplői: Gustav Diessl, Leni Riefenstahl és a világhírű repülő Ernst Udet.

A SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

NYILATKOZATA

A telefonszolgálatot 1931. január 1.-vel az egész országban azzal a szilárd elhatározással vettük át, hogy Romániában a lehető legjobb telefonszolgálatot megszervezzük és ezzel az üzletek lebonyolítását megkönnyítsük és a távolságokat meg-rövidítsük. Az ország élvezni fogja a legjobb találmányok és tökéletesítések előnyeit, egy olyan területen, amelyben az utolsó tíz évben valóban csodálatos haladás észlelhető.

Szerződésünk értelmében építési programunkon szerepel a bukaresti szolgálat teljes automatizálása, automataközpont felállítása az ország 12 legfontosabb vidéki városában, valamint az interurbán és a helyi szolgálat teljes renoválása az egész ország területén.

A reánk háruló feladat valóban igen tág körű, ezért első sorban a legfontosabb munkákat kell elvégeznünk. Mégis úgy a rekonstrukció, mint a renoválás munkálatait oly módon igyekezünk elvégezni, hogy a közönség minél előbb teljesen meg legyen elégedve.

Az építési program megvalósítása legközelebb megkezdődik. A bukaresti hálózat teljes automatizálásának első lépését néhány hét múlva tesszük meg, amikor az új telefonközpont építését megkezdjük.

Kérjük a közönség irántunk való jóakarását és biztositjuk, hogy semmit sem fogunk kimélni, sem munkát, sem technikai tapasztalatokat, sem pénzt, hogy az elénk tűzött feladatot minél előbb elvégezzük.

Szabó Dezső: „Az üzlet a mai világrend antikrisztusa”

Az elkecsereedett író elégette minden irását — Nem ír többet egy sort sem — Egyedül Al Caponeban bizik és csak szomszédja farkaskutyáját szereti

Uj hir röppen föl ismét Szabó Dezsőről. Hogy a román írók májusban arany-gyűrűvel jegyzik el a román irodalomnak. A magyar irodalom legnyugtalanabb szellemű és legizgágabb temperamentunu zsenije, akit törzskavéházában, a budai Philadelphiában találok most is, erről a régi coriolanus-i tervéről azonban már nem is beszél. Mióta legutóbb láttam, kicsit megöregedett, csöndesebb, de — ha lehet — még keserűbb.

A pöréről beszél, amelyet egy könyvkiadóvállalat ellen indított s amellyel most veszítette el egész vagyonát a tábla előtt, is: valamennyi irásainak szerzői jogát.

— Vannak az ember életében pillanatok — mondja — amikor a halálos ítéletét is tépelődés nélkül aláírja, csak hogy pénzhez jussön, mert nincs és mert kell.

— Árulja el új irodalmi terveit és beszéljen azokról a kikergetéséről, vagy gyűlölet és csodál, vagy megvet?

— Uj irodalmi tervem, mivel életem munkásságát, könyveimet, nem sikerült jogos tulajdonomba visszaszerezni, egy lehet:

üdvözlő táviratot küldök Al Capone-nak.

Ugy érzem, hogy ezzel tartozom ennek a derék férfinak. Ő ma az egyetlen őszinte kifejezője, mintegy magánosan becsületes keresztmetszete kelekötya erkölcsi világrendünknek. Ami a kérdés másik felét illeti, hogy kiket szerettek vagy gyűlöltök és csodáltak, vagy megvetek, bevallom: én ilyen lelki strapákra képtelen vagyok és különben sem szoktam érzelmi alapon berendezkedni az emberekkel szemben. A szomszédunk farkaskutyáját azonban kétségtelenül szeretem.

— Mester, mondjon valamit az új regényirodalomról.

— Az üzleti banditizmus új gyönyörűséggel ajándékozta meg az irodalmat: a riport-regénnyel. A regény szó itt csak olyan, mint a falusi cimtáblán a kéjgáz a csizmadia mellett. Viszont a riport szó a regénnyel összevarrottan azt jelenti, hogy minden rend, minden művészi szerkezet nélkül összelepleyeltünk kis dísznóságot, nagy füllentéseket, mindent, amit a tollunk ügyébe esik és amit alkalmas gerjesztőnek találunk a közönség számára. A „Zátony” is teljesen élettelen képét adja egy nagy emberi fájdalomnak. Kiméri a magyar tragédiát a boltban, ütért. Csodálom, hogy az egész magyar sajtóban csak Makkay püspök mert okos és bátor cikket írni róla.

Shakespeare óta nincs dráma!

— A színház agóniája?

— Megérdemelt haldoklás ez. Két oka van. Az egyik a dráma világválsága, amely mély vallási, filozófiai és szociális változásokra vihető vissza. Megváltozott a tragikum egész fejlődése. Az ember nem jön ellentétbe semmiféle erkölcsi világrenddel, nem is küzd magával a mi tragikai fölfogásunk szerint, hanem szükséges gesztusa az egész világ tragikumának. Az új dráma

nem az egyén drámája lesz. Nagy tömegek és az egész világ fog tragikusan történni egy hősből.

Azonkívül az új drámának adnia kell majd azt, amit adni tud a zene és a mozi: kifejezni csak időben történő emberi sirást és emberi

nevelést. Shakespeare óta nincs dráma. Aki most csinálnak dráma elnevezésű írásműveket, azok nem írók, mint a borbélyom. A másik oka a színház haldoklásának még csunyább. A színházak is, mint a mozi és minden, jórészt a vigécség kezébe került. Vigécségnek nevezem ebben az alkalmazásban mindazt, ami piszkosan és hülyén üzlet a művészetben. Ha valaki elbukik tegnap szappanban, csődöt mond pálinkában, holnap színházat igazgat, drámát ír és rendeztet. Természetesen a saját bányu gesztusa szerint.

Az üzlet a mai világrend antikrisztusa.

Ha ezt nem sikerül elpusztítani az emberiségnek, menthetetlenül belepusztul az egész emberi kultúra.

— A nagy birkózásban Chaplin (a néma film), vagy Al Jolson (a hangosfilm) győz-e majd vég eredményben?

— A hangosfilm a legperverzebb aberráció, amit a fentebb már említett vigécség a művészet és irodalom terén elkövetett. Amint a festészetnek lényege a szín, a szobrászatnak a plasztika, a filmnek a némaság.

Adám György, a Victoria-bank elhunyt igazgatójának butorait elárverezték

Potom áron keltek el az értékes butorok — Adám György családjának tragédiája — Nyolcvanezer lejes adó tartozás feiében történt az árverés

Adám György, a Victoria elhunyt vezérigazgatójának halála után, családja rendkívül zűlélt anyagi viszonyok között maradt vissza. A vezérigazgató nem hagyott semmiféle jelentékenyebb vagyont, ezzel szemben tartozásainak összege igen nagy volt, úgy, hogy a családra rossz napok köszöntöttek be. A Batthyány-uccában lévő házat különböző adósságok fejében a Victoria Takarékpénztár vette át, a nyugdíj, amely a banktól járt, igen kevés volt, úgy, hogy az özvegynek megélhetés után kellett néznie. Hónapokkal ezelőtt a város autobus-koncessziót is adott ki részére, azonban a Adám-féle járat nem indult meg, mert az özvegy nem rendelkezett annyi tőkével, hogy gépeket vásároljon. A mindrosszabbra való viszonyok végre arra kényszerítették az elhunyt vezérigazgató családját, hogy elköltözzön Aradról.

A mai napon játszódott le Adám György családja tragédiájának végső akkordja. A pénzügyigazgatóság 80.000 lejes adó tartozás fejében elárvereztette a család butorait, amelyeket néhány hónappal ezelőtt foglaltak le és amelyeket a család Aradról való elköltözésekor itt is hagyott. Az árverés a Batthyány-uccai házban folyt le, igen csekély érdeklődés mellett. Néhány ember jelent meg csupán, hogy részt vegyen ezen a szomorú aktuson és meg kell állapítani, hogy az adóhivatal kiküldöttjei többen voltak, mint a vevők.

Ma reggel kilenc órakor megperdült a dob az Adám-féle lakásban, az első, árverésre kerülő tárgy: egy embermagasságu, aranyozott konzoltükör volt. A licitálás igen gyéren folyik, végül egy régiségkereskedő veszi meg a tükröt 450 lejért. Következik egy vörösésbarna színű, komplett hálószoba-berendezés. Itt is igen gyengén hazgazanak fel ajánlatok. A győzelem egy aradmegyei román asszonyé, aki 1300 lejért vásárolja meg a hálószoba-berende-

KONTRAKTBRIDGE játszmapédák és szabályok 34 lel Sándor Ferencsel.

Egyedül Wallace!

— Kik érdeklők az írók közül?

— „Nem írok, nem olvasok, én magyar nemes vagyok...” — mondom a jó Petőfivel. Azaz mégis, valakit lapozgatok: Wallace-t. Mert ez olyan buta és becstelen, hogy otthon a szobában ülve is úgy érzem magam, mintha kint az uccán térdig járnék az közéletben.

— Kie a jövő?

— A temető!

Jámbor interjúkérdést kockáztatok meg az új magyar messiások felől.

— Hangsúlyozzam, — mondja — hogy minden reményem csak Al Capone-ban van.

— Mi lesz a jövőben?

— Hulla. Másra nincs kilátás. Nem leszek tovább író.

Minden készülő és félig kész írástomat elégettem.

Észteendők óta egy fia új sort nem írtam le. Élek, ameddig lehet. S aztán szépen fölfordulok majd, ahogy ez már szokás a mi magyar világunkban. Életem nem volt itthon; de disz-sírhelyem, az lesz..

Szabó Dezső elhallgat. Kint gyerekek hancuroznak és nevetgölnek a hóbuckákon. Műndezt a kivilágított kávéházi ablakból látjuk. Egy kis diák verekszik a másikkal. Birkóznak. Szabó megszólal:

— Ezek, szegények, még azt hiszik, hogy érdemes... (V. P.)

Meg akartak gyilkolni egy ágrisi gazdálkodót

Husz lövés az ablakon keresztül. — A tettesteket Aradra szállították.

Domokos János, Necia Todor és Oprea György ágrisi gazdálkodók január 19-én este Melcelean György gazdálkodó házához lopóztak és az ablakon keresztül husz lövést adtak le. Csodálatosképpen a szobában tartózkodó gazdának és családjának semmi baj nem történt. Melcelean alarmirozta a szomszédokat, a legényeknek azonban sikerült elmenekülni az üldözők elől. Utóbb a csendőrség tartóztatta le Domokost, Neciat és Opreat. A sértett bemon-dása szerint a három gazdálkodót személyi bosszu vezette tettének végrehajtásában és céljuk tulajdonképpen az volt, hogy Melceleant eltegyék láb alól. A csendőrség őrizetébe került legények tagadták, hogy ők lőttek volna be a gazdálkodó ablakán, azonban a terhelő bizonyítékok alapján ma beszállították őket az aradi fegyverszagra, ahol előzetes letartóztatás-ba kerültek.

A kereskedők ma huszonötszörösét fizetik a békebeli adónak

Karácsony óta 30 — 40 százalékkal csökkent

az aradi kereskedők forgalma — Domán Sándor nagy beszéde az aradi kereskedők testületének ülésén — Felszólalások az adószadizmus ellen — Kereskedők, akik nem vesznek részt a közös munkában.

Egyhangú lelkesedéssel ismét Domán Sándort választották meg a Testület elnökévé

Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta közgyűlését az Aradi Kereskedők Testülete az aradi Kereskedelmi és Iparkamara tanácstermében Domán Sándor elnöklete alatt. Az ülésen megjelent Pacuraru Brutus kamarai főtitkár is, aki az ülés folyamán érdekes felszólalásával általános feltűnést keltett. Szöllösi Zsigmond dr. főtitkár évi beszámolója után előterjesztették a testület idei költségvetését, amely takarékosági büdzsének nevezhető. A bevételek erősen csökkentek, amire nézve Domán Sándor elnök a következőket jelentette ki:

Kereskedők a dekkungban

— A testület tagjai nem fizetnek tagdíjakat. Ezt bizonyos keserűséggel kell megállapítanom. Amikor három évvel ezelőtt átvettem az egyesület vezetését, azt hittem, hogy nem lesz kereskedő, aki visszariad a hatvan lejes tagdíjtól, amely sokszorosan visszatérül az elért eredményeknél. Azonban nem így történt. Nagyon sokan huzódtak vissza a mozgalmainktól.

Ezeket az urakat fel fogjuk keresni dekkungjaikban, kiemeljük onnan őket és megkérdezzük tőlük, miért nem vesznek részt munkánkban. Ha nem akariák megmondani, bármennyire nem szeretem az ilyesmit, meg fogom mutatni Aradváros kereskedőtársadalmának, kik azok, akikre nem lehet számítani.

A közgyűlés résztvevői egyhangú helyesléssel fogadták az elnök szavait, majd áttértek az egyesületi helyiség kérdésére. A vezetőség azt ajánlotta, hogy a testület vegye ki az Aradi Általános Takarékpénztár három helyiségét, a mely alkalmas erre a célra. Az egyik termet a Fűszerkiskereskedők Szindikátusa veszi albérlébe 10.000 lej évi bérért, míg a testület összesen 60.000 lejt fizetne a banknak. Itt társadalmi összejöveteleket és estélyeket rendezhetnek Arad kereskedői. Halik Péter, Szenes Henrik, Kerpel Izsó, Liszka Pál, Keppich Zsigmond, Klein Sándor és Ordelt László hozzászólása után a közgyűlés elfogadta a hivatalos javaslatot.

Megválasztják a vezetőséget

Domán Sándor elnök ekkor bejelentette, hogy a vezetőség mandátuma, amely három évre szól, lejárt. Visszatekint az elmúlt három évre és a maga részéről megelégedéssel állapítja meg, hogy mindenkor rendelkezésére állott kereskedőkollegáinak, akiket tettel és tanáccsal támogatott. A választás levezetése végett átadja az elnöklelet Jellinek Józsefnek, majd javasolja, hogy a választási bizottságba Leichter Lipót, Manea Demeter és Plesz Gyula tagokat válasszák meg.

Mielőtt még a közgyűlést a szavazás megkezdése végett felfüggesztették volna. Szenes Henrik kért szót. Élénk szavakkal vázolja Domán Sándor hároméves működését s elmondja, hogy a lefolyt évek igazolják, miszerint Domán Sándor nemcsak befelé folytatta a nagyvárnyu munkásságát, hanem kifelé megfelelő módon reprezentálja Arad kereskedőit. Izig-végig kereskedő, aki konciliáns, megértő ember és odaadó munkásságával sokat tett a testület fejlődéséért.

Az elnökválasztás tükös ugyan, de legáltalább jegyzőkönyvileg meg kell örökíteni Domán Sándor érdemeit.

nkit csak azért nem választ meg a testület újból és közfelkiáltással elnökévé, mert az alapszabályok tiltják a választás ily módiát. A beszédet általános helyeslés fogadta. Burza Cornel bejelenti hogy a román kereskedők is ha-

sonló véleményen vannak, majd Holländer Emil fejezi ki bizalmát Domán Sándor személye iránt.

A választás során Dománt egyhangúlag választották meg, a tisztikar többi tagjai pedig a következők lettek:

Elnöki tanács: Ilői Adler Andor, Andrényi Lajos báró, Erdős Pál, Faragó Rezső, Hegyi Albert, Jellinek József, Kerpel Izsó, Schwartz Adolf. Pénztáros: Székely Mihály. Alapok gondnoka: Klein Sándor. Ellenőr: Lantos József. Háznagy: Ordelt László. Számvizsgálóbizottság: Elnök: Bársony Andor. Tagok: Grünberger Jenő, Halik Péter, Strasser Ignác, Szigeti Oszkár. Választmány: Aliöldi Pál, Apponyi Gyula, Bene Emil, Bornstein Sándor, dr. Brasch Aladár, Bruckner Sándor, Burza Cornel, Engel Gyula, Fischer Mór, Ftamm Miksa, Fuchs Nándor, Glesinger Győző, Halász Dezső, Hegyi György, Holländer Emil, Keppich Zsigmond, König Miksa, Leichter Lipót, Liszka Pál, Lisseni Sándor, Lusztig Dezső, Meer Armin, Moskovitz József, Manea Demeter, Nemes Jenő, Oravetz Miklós, Plesz Gyula, Printz Mór, Reinhart Gyula, dr. Reusz Miklós, Rosenberg Artur, Sándor Artur, Schwartz Gusztáv, Schreyer Viktor, Schutz József, Schönberger Zoltán, Szabó Miklós, Szenes Henrik, Szénási János, Weisz Mihály. Póttagok: Kabos Károly, Pintea János, Reiner György, Sándor Ferenc, Szentgyörgyi Emil, Juhász Gábor.

Küldöttség keresi fel a pénzügyigazgatót

Azt javasolja, hogy február első napjaiban, közvetlenül az adókivetés előtt tiztagu küldöttség keresse fel Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelőt és Caba Gyula pénzügyigazgatót, tárják fel a kereskedők helyzetét és kériek belátásra a pénzügyi közegeket.

Javaslatára a bizottságba a következőket választották be: Erdős Pál, Hegyi György, Jellinek József, Kerpel Izsó, Schwarz Gusztáv, Székely Mihály, Burza Cornel, Holländer Emil, Szabó Miklós és dr. Reusz Miklós. Általánosságban javasolja, hogy a Kereskedők Testülete intenzíven foglalkozzon minden adókivetési ügyvel és ezért felkéri a testület tagjait, jelentsenek be minden igazságtalanságot. Az adófelebbezéseknél is segítségére lesz a testület tagjainak és az ügyészi hivatal fogja mérsékelni a felebbezés díjait. Interveniálni fognak a pénzügyigazgatóságnál, hogy a felebbezéseknél külön Kereskedő Testület-napok legyenek, amikor a testület tagjainak ügyét veszik tárgyalás alá. Domán Sándor beszámol ezután arról, hogy magánaton értesülést szerzett arról, miszerint a kotizáció-nevű illetéket a kétszeresére akariák felemelni. Ezt az illetéket a város szedi be, nemcsak a kereskedőkön, hanem a háztulajdonosokon. Az értesítés vétele után nyomban táviratozott a Bucurestiben levő Bocu Sever kormányzónak, akinek intervencióját kérte, a rendelkezés visszavonása érdekében.

Engel Gyula bejelentette, hogy a fűszerkiskereskedők is részt akarnak venni abban a küldöttségben, amely a pénzügyigazgatót keresi fel. Ők három tagot: Engel Gyulát, Juhász Gábert és Márkus Miksát delegálják. Holländer

„L ö b l“ kölcsönkönyvtár új pótjegyzéke

megjelent, melyben az 1930. év összes újdonságai belefoglaltak. Havi olvasási díj 40 lej. Most beiratkozók elacéjig ingyen.

„A mi programmunk a munka“

Az eredmény kihirdetése után Domán Sándor újból elfoglalta az elnöki széket, majd megalottan köszönte meg kereskedőtársai bizalmát.

— Uj programot nem adok, az marad, a mi eddig is volt. A jövőben is mindent megteszek a kereskedők érdekelért. A mi programunk a munka.

Összetartásra hívja fel a közgyűlés résztvevőit, majd néhány szóval ismerteti a kereskedők mai válságos helyzetéről tartott előadásait, amelyeknek során megállapította, hogy a mai helyzetből csak úgy menekülhetnek ki a kereskedők, ha csökkentik rezsijüket. A legaktuálisabb tétel az adó kérdése, amely most áll kivetés alatt. Évek óta hangoztatják a kereskedők, hogy tönkre kell menniök a nagy adók miatt.

A kereskedők adója ma arányban a husz, sőt huszonötszöröse a békebelinek.

A dekkungtura a karácsony óta még erősebbé vált, a forgalom hihetetlen mértékben, körülbelül 30—40 százalékkal csökkent a tavalyi forgalomhoz mérten.

— Tavaly azt mondtuk, — jelentette ki Domán — hogy nem bírjuk tovább. A helyzet most még rosszabbá vált. Az elmúlt évben maguk az adókivető közegek is belátták, hogy a kereskedőtársadalom nem bírja a terheket. Hazafias szempontokra hivatkoztak akkor és azt mondták, hogy az országnak szüksége van az adókra költségvetésének egyensúly szempontjából. Most meg kell fordítani az ügyet. Hazafias kötelessége a pénzügyi közegeknek leszállítani az adókat és megmenteni a tönkremenéstől a kereskedőtársadalmat. Nem lehet elképzelni, hogy az ország reuzálion a 17 milliónyi kereskedő és iparos nélkül.

Emil arról beszél, hogy a szomszéd országokban is belátták, miszerint az adószadizmus nem célravezető eszköz, majd Pacuraru Brutus kamarai főtitkár közölte, hogy hailandó a küldöttség élére állani és tolmácsolni a pénzügyi hatóságoknak a kereskedők kérését.

Rémhírek az aradi piacon

A főtitkár ezután arra tér át, hogy több kereskedőről rémhírek terjedtek Aradon, amik oda vezethető vissza, hogy egy aradi bankiök könnyelmű kihitelezéseket eszközölt, maga erőszakolták a hitelt az egyes cégekre és most sorban vontá vissza a hiteleket az összes adósoktól. Ezzel okozott bajt a piacon. A kamara ezügyben interveniálni fog, mert nem engedhető meg, hogy hasonló tapintatlanság történjen a kereskedők kárára.

Domán Sándor elnök Pacuraru beszéde után azzal a támadással foglalkozott, amelyet a gyáriparosok intéztek a kereskedők ellen, a kiket a drágaság okául állítottak be.

A kereskedők tiltakoznak ilyen beállítás ellen és ha nekik van bátorságuk a nagy közterheket megjelölni a drágaság okául, ugy legyen megfelelő bátorságuk a gyáriparosoknak is és ne állítsák bünbaknak a kereskedőket. Az elnök bejelentette még, hogy számos panasz érkezett be a tagoktól, akik beszámolnak arról, hogy egyes házigazdák nem akariák leszállítani a házbéreket. Felkéri a tagokat, jelentsék be a hasonló eseteket, hogy a testület vehesse kezébe az ügyet és kezdje meg a tárgyalásokat az illető háztulajdonosokkal.

Domán Sándor zárszavában felszólította a kereskedőket, tömörüljenek a testület köré, a mely lelkiismeretes módon védi meg érdekeiket és ezzel a közgyűlés végetért.

H I R E K

A Góthai Almanach új szenzációi

A biblián kívül alig lesz könyv, ami több kiadást ért meg, mint a híres Góthai Almanach. Az idén jelent meg 168. kiadása. Az 1931-re szóló Góthai Udvari Naptár-nek az a specialitása, amint ezt külön is kiemeli a szerkesztőség, hogy az abessziniai és afganisztáni fejedelmi családok leszármazását részletesen ismerteti. Aethiopia fejedelmi háza kereszténykopt vallású. A Krisztus előtti IV. századtól kezdve 1831-ig az uralkodóház származását I. Menelikre, Salamon zsidó király és Sába királynő fiára vezeti vissza. Hasonló leszármazásra hivatkozik a Negasti-dinasztia, a mely 1889-ben jutott trónra és a most uralkodó császár dinasztiaja is. Abesszinia új császárnak új portréját — egyedüli uralkodó-portré — is közli a Gótha. Az új császár I. Hailé Solésié, a „királyok királya” (Negusa Negestat Zetopia) most lesz 40 éves. II. Menelik császár helytartójának, Ras Makennen királynak a fia, már 1916-ban régens lett, 1928-ban koronázták királlyá és 1930. áprilisában követte a császári trónon Judith császárnőt I. Hailé Selassie császár felesége. Woizero Menen két évvel idősebb férjénél.

Aman-Ullah khán, Afganisztán volt királya, testvére. Anayat-Ullah khán javára mondott le a trónról 1929 januárjában, de testvére lemondása után 1929. májusában megújította jogait és most nejevel Suraja királynővel, az egykori külügyminiszter leányával és nyolc gyermekével Romában várja, hogy ismét üssön az órára.

Most, amidőn a japán császár öccsének látogatása folyt le Bucuresztiben, nézzük meg, mit mond az Almanach róla. A császárság meg alapítása, vagyis Krisztus születése előtt 680. óta japánban uralkodó császári ház a hagyományok alapján Dschimnu Tenno-ra (tenno-császár), aki 660-ban Krisztus előtt uralkodott, vezeti vissza az eredetét. Az 1889. évi császári háztorvény értelmében a császári trónt a férfiágon a férfiutódok öröklik. Hirohito császár, aki most uralkodik, 30 éves. Első öccse Yasuhito herceg, a Sisibu-ház első feje, egy gyalogezred kapitánya, 29 éves és három év óta nős. A császár második öccse, aki most volt Bucuresztiben, Nohbito, a Takematsu-ház első főnöke, 25 éves, tengerészhadnagy és tavaly nősült meg. Neje, Kikuko Tokuguwa Yoshihisu Tokugawa herceg leánya, 20 éves lesz. A császár harmadik öccse, Takuhito herceg, csak 15 éves múlt. A mostani hercegi vendég tehát a rangsor szerint Japán ezidei második trónörököse.

A Góthai Almanach európai részében először szerepel mint Románia uralkodója II. Károly (Carol) király, aki 1893. október 16-án (új naptár szerint) született Sinaia-ban, a pelesi kastélyban. 1925. december 28-án Milánóban mint trónörökös lemondott jogairól és címéről, de 1930. június 6-án visszatérése után megújította jogait és június 8-án Bucuresztiben királlyá kiáltották ki. A trónon kiskorú fiát, I. Mihály királyt követte. II. Károly a Fekete Sasrend, az Annunziata-rend, az Andráshend stb. lovagja. 1921. március 10-én kötött házasságot Bucuresztiben, Helena görög hercegnővel, aki 1896. május 2-án született, a 9. rosiori-ezred tulajdonosa. Elváltak 1928. június 21-én Bucuresztiben. Így tudja a Gótha.

— Aradi meteorológiai jelentés. Január 26-án: Hőmérséklet: — 2, + 4 C. Légnomás: 758 mm. Nedvesség: 44—76 %. Prognózis január 27-re: Váltoékony, kissé ködös idő, kisebb éjeli fagygal.

— Csütörtökön tanácsülés. Lutai Cornel dr. polgármester csütörtök délután négy órára összehívta Aradváros tanácsát, hogy a múlt közgyűlésen elmaradt ügyeket, így a színház bérlete, a városi nyugdíjasok és a villanyáram árának ügyét tárgyalják. A tárgysorozaton kizárólag azok a pontok szerepelnek, amelyek a január elején tartott ülés alkalmával nem kerülhettek tárgyalásra,

Az egykori aradmegyei szenátor tizenhétéves leányát hamis utlevéllel szöktette meg az ötvenéves bucuresti-i ügyvéd

A sórtett apa rendőrt hivalt, amikor az ügyvéd megkérte leánya kezét — Annak ellenére, hogy nagy vagyona van, előzetes letartóztatásba helyezték a késői Don Juant

Bucuresztiből jelentik: Az itteni ügyészség két nappal ezelőtt előzetes letartóztatásba helyezte B. Cocea közismert fővárosi ügyvédet, aki a politikában igen exponált szerepet töltött be és emellett dús gazdag ember. Az ügyvéd, aki már közel jár az ötvenhez, Bucuressti egyik előkelő cukdászadójában megismerkedett Mandescu Strunga volt aradmegyei szenátor, közismert egyetemi tanár leányával, akihez csakhamar érzelmi szálak fűzték. A fiatal leány szülei hosszabb ideig Bécsben tartózkodtak, s ezalatt a szerelmesek házasságkötésre határozták el magukat. A leánynak egyedüli kikötése az volt, hogy külföldön, lehetőleg Svájcban legyen az esküvő, s ezért megkérte titkos vőlegényét, hogy szerezzen neki utlevelet.

Cocea ügyvéd fondorlatos módon szerzett utlevelet a 17 éves leánynak: kérvényt adott be a

bucuresti-i rendőrprefekturára, amelyben úgy állította be kérelmét, mintha az egyetemi tanár leánya a sajátja lenne. Az utlevélhez természetesen Gina Manolescu fényképét csatolta, aztán a hamis utlevéllel el is utazott az országból Zürichbe, az egyetemi tanár leányával együtt. Közben Manolescu Strunga hazaérkezett és megállapította, hogy leánya hamis utlevéllel elszökött az országból. Az elkéserelett szülők bűnvádi feljelentést tettek a rendőrségen és erről a külföldön tartózkodó Cocea is tudomást szerzett. Az ügyvéd hazajött és itt első útja menyasszonya szüleihez vezetett, hogy megkérje a 17 éves leány kezét. Az egyetemi tanárnak az volt a válasza, hogy rendőrt hívott, aki az ügyvédet felkísérte a rendőrségre, ahol előzetes letartóztatásba helyezték. A különös házasság epilógusa az egész fővárosban nagy feltűnést keltett.

— Temesvári tanácsosok Aradon. Ma Aradra érkezett több temesvári városi tanácsos és városi tisztviselő az aradi népkonyhák megtekintésére. A vendégeket Velcsov Géza dr. alpolgármester kalauzolta és megtekintették az összes népkonyhákat; majd délben visszautaztak Temesvárra. A látogatás folyamán megállapítást nyert, miszerint Temesvár jobb elbánásban tudja részesíteni a munkanélkülieket; miután sokkal nagyobb alap áll erre a célra rendelkezésre.

— Eljegyzés. Weisz Dody (Arad) és Klopót Ferenc (Marosillye) jegyesek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

Ferdinánd Basilka (Arad). Gagy István (Vulkán) jegyesek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

3000 méter vaszonmaradék
feltűnő olcsó ára
40.— Lej métere
Ruttkay & Botye cégnél
ARAD, megyeházzal szemben.

— Verekedtek a tábornokok a szerb udvari bálon. Grácból jelentik: Zágrábon keresztül ideérkezett jelentés szerint a legutóbbi szerb udvari bálon kínos incidens játszódott le. A Zsifkovics tábornok-ellenes érzelmi tábornokok élesen kritizálták a diktatura rezsimjét, ami heves vitát provokált és végül is tetleges inzultusok történtek a bálon, amelyről csakhamar Sándor király is értesült és annyira felháborodott, hogy feltűnően eltávozott.

— Enyhül a helyzet Nyugaton a Remarque-film körül. Berlinből jelentik: A „Nyugaton a helyzet változatlan” c. film sorsa végül — mégis megváltozott. Cenzurázott filmváltozata most került egy új kritikus-bizottság elé, amely — hír szerint — most már hajlandó az előadási jog megadására.

— Morganatikus házasságot köt a svéd király unokája. Osloból jelentik: Lennard herceg, a svéd király unokája, Vilmos svéd herceg fia elveszi Risswaktának, az általános felülvizsgáló bizottság vezető tisztviselőjének 19 esztendőes leányát. A király már beleegyezését adta a morganatikus frigybe és az ifjú pár a bodeni tó partjai mellett fogja eltölteni amézesheteket.

— Fetrobbant Hoover világhírű yachtja. New-Yorkból jelentik: Hoover elnök yachtja, a May Flower Philadelphia egyik kikötőjében robbanás következtében keletkezett tűz áldozata lett. A hajó elhamvadt és a roncsok elsüllyedtek. Egyelőre nem lehet tudni, hogy a katasztrófának esett-e emberélet áldozatul.

— Kedden hirdetik ki a lázongó dervisek felett az ítéletet. Stambulból jelentik: Vasárnap fejezte be a haditörvényszék 120 lázongó dervis ügyét, akik közül 55 fejére halálos ítélet kiszabását kérte. A bíróság kedden hirdeti ki döntését.

Megakadt a telefonösszeköttetés Budapest és Bucuressti között

a nagy hóviharak miatt, amelyek az ókirályságban dunnak

Bucuresztiből jelentik: Az ország különböző részein hatalmas viharokról érkeznek jelentések. Igen nagy károkat okoznak különösen Bukovinában a hóviharak. A vasúti közlekedésben nagy zavarok vannak és számos telefon- és táviróvonal, köztük a Bucuressti—Budapest és a Bucuressti—Constanta közötti vonal megbénult. A Fekete-tengeren óriási vihar dúlt, a tenger mellékén a vihar az összes telefon- és táviróvonalakat kidöntötte, úgy, hogy azok helyreállításán most dolgoznak.

— Esküvő. Fényes esküvő zajlott le szombaton este Aradon. Cezar Georgescu tüzerfőhadnagy vezette oltárhoz dr. Petrutiu Justin vármegyei főügyész bájos leányát: Delia-t. Az esküvőn előkelő közönség vett részt. A rokonok és ismerősök gratulációkkal és jókívánságokkal halmozták el a fiatal párt és az örömszülőket.

A mai gazdasági viszonyok között fontos, hogy a haszajtó a jósága mellett olcsó is legyen. A biztosan látó Artin dragée elsőrendű, árban pedig a legolcsóbb.

— Ideggyengeség hatalmasodott el Hofer Kunó özvegyén. Budapestről jelentik: Hofer Kunóé született gróf Dessewffy Ilona visszaérkezett Svájcából és azóta lakásán súlyos beteg fekszik. Övanyjára, hogy még a legközelebbi hozzátartozóit sem engedik betegágyához. Hoferné ideggyengeség hatalmasodott el és orvosai állapotát súlyosnak találják.

— Halálozás. Özv. Reich Nashné szül. Gruber Róza, életének 83-ik évében. Kecskeméten elhunyt. A megboldogult hosszú ideig élt az aradmegyei Simánd községben, hol általános szeretetnek örvendett.

— Büntre vitte nyomora a könyvtárgazdát. Bécsből jelentik: Irói körökben élénk szóbeszéd tárgyat képezi Pirker ismert író, kritikus és a klagenfurti városi könyvtár igazgatójának öngyilkossága. Max Pirker ugyanis agyonlőtte magát és nyomban meghalt. Tettének okául nem jelölt meg semmit sem. Hírek szerint azonban átvizsgálva a rájabizott könyvtár pénztári könyveit, ott nagy hiányokat fedeztek fel.

— Határátlépő diák. A kisperegi csendőrség ma előállította az aradi rendőrségre Formi Károly 20 éves kecskeméti reálgimnáziumi hallgatót, aki utlevél nélkül átlépte a határt. A diákot átszállították Temesvárra, onnan pedig visszatoloncolják Kecskemétre.

Minden áldott állapotban lévő anya a vita ninokban gazdag, táperőkben dús Ovomaltine-t használja reggelire, uzsonnára.

Egyre nő a spanyoljárvány a Pyrenneusi félszigeten

A horvát fővárosban 10.000 spanyol-beteg fekszik

Madridból jelentik: A spanyolországi spanyol-járvány mindjobban terjed. Madrid lakosságának negyven százaléka beteg. Athénban maga Venizelosz is beteg. A horvát fővárosban tízezer spanyol-betegot ápolnak. Az iskolákat minden bizomnyal bezárják.

— **Aradi uriaszony sikere Budapesten.** Budapestről jelentik: A budapesti divatszalonok világában a női ruhavarrás terén új fenomén neve röppent szét. Az új tehetség egy aradi uriaszony: Czégkáné-Huppert Bözsi, aki néhány hónap óta Budapesten tartózkodik, ahol a női divatszalonok műhelytitkait tanulmányozza, hogy visszatérve Aradra, itthon szalont nyisson. A budapesti jelentés szerint Czégkáné-Huppert Bözsi a közeljövőben befejezi tanulmányait és visszatér Aradra, hogy itt értékesítse tudását, s új izlést, új levegőt teremtsen Aradon a női ruhavarrás terén. Budapesten szakkörökben nagy érdeklődéssel várják a nagyarányú ígérkező aradi divatszalon megnyitását.

— **Meghalt Békeffy Sándor radnai főállatorvos.** Radnáról jelentik: Békeffy Sándor nyugalmazott radnai főállatorvos ma reggel hosszas szenvedés után elhunyt. Békeffy Sándor köztiszteletben álló és általánosan nagyrabecsült tagja volt Radna és Lippa társadalmának és halála őszinte részvétet keltett. Az idős ur hosszú évek során működött Radnán mint főállatorvos és alig néhány hónappal ezelőtt vonult nyugalomba. Röviddel nyugdíjaztatása előtt legfelsőbb helyről kapta érdeméves működésének elismerését. Temetése kedden délután 4 órakor lesz.

— **Az aradi izraelita Ortodox Nőegylet teadélutánja.** Az aradi Izraelita Ortodox Nőegylet vasárnap délután kitűnően sikerült műsoros teadélután rendezett. A teadélután keretében számos aradi urileány lépett fel: táncokkal, zenés-számokkal. Az egybegyűlt közönség a késő esti órákig maradt együtt a legjobb hangulatban.

— **Pszichotechnikai készülék Aradon.** Tripa Mihály városi gépüzemigazgató holnap reggel utazik Temesvárra, hogy ott megtekintse a villamosvezetők és kalauzok felvétele alkalmával használt pszichotechnikai készülékeket, amelyeket Miklósi Kornél, a villamosművek igazgatója vezetett be először Romániába. A város vezetőségének ugyanis az a terve — mint ahogy megírtuk — hogy az aradi autobuszüzemnél is használatba vegye azokat a készülékeket. Így Arad lesz Románia második városa, ahol pszichotechnikai készülékekkel próbálják ki a közúti forgalom alkalmazásában álló egyének képességeit.

— **Jegyzőválasztás Csermőn.** Tegnap tartotta meg Csermő (Cermeni) község képviselőtestülete Oanea Aurél borosjenői főszolgabíró elnöke alatt Suhaida Lajos halálával megüresedett jegyzői állás betöltését. A képviselőtestület titkos szavazás útján egyhangúlag Márkutz József berechni községi jegyzőt választotta meg az egész község lakosságának nagy lelkesedése közepette.

— **Tettenéri zsebtolvaj.** Tegnap előállították az aradi rendőrségre Kiss Mihály 39 éves ismert zsebtolvajt, akit in flagranti rajta kaptak a Szabadság-terén, amint egy ott haladó ember zsebéből több ezer lejt akart kilopni. Kiss Mihály ellen megindították az eljárást.

— **Véres verekedés Lippán.** Lippáról jelentik: Véres verekedés színhelye volt tegnap az egyik lippai korcsma. A délután folyamán Kovács Pempe és Csolák István együtt mulattak. Ivás közben összeszólalkoztak és rövidesen tett legességre került a sor. A verekedés hevében Kovács előrántotta bicskáját és több szurást ejtett barátján. Csolák sérülései életveszélyesek és a fiatal embert jelenleg a lippai kórházban ápolják. A rendőrség megindította az ügyben a nyomozást.

Zsufolt vonaton, villamoson fűt és fertőtlenít az Anacot pasztilla. Egy fiola ára 37 lejt.

Chile-ben zajlik le az idei világszépségverseny

Beszélgetés az új Miss Ausztriával, aki néhai Erzsébet királynéira hasonlít

Bécsből jelentik: A párisi világszépségversenyt rendező központi bizottság megbízásából a „Neues Wiener Tagblatt” rendezte meg az idén is a Miss Ausztria választást. Összesen 880 kép érkezett be a „Neues Wiener Tagblatt” szerkesztőségébe és a nagyszámú jelentkezők közül 55-en kaptak meghívást, hogy személyesen jelenjenek meg az Imperial-szállodában, a zsűri előtt.

A zsűri választása Herta van Haentjens-re, egy 19 éves gesztenyebarna szépségre esett. Herta van Haentjens elbéciesedett hollandiai családból származik. A zsűri néhány tagja szerint, feltűnően hasonlít néhai Erzsébet osztrák császárnéira és magyar királynéira.

Az új Miss Ausztria szellemesen és rutinnal válaszol az interjúvoló újságírók kérdéseire. Különböző fürdőhelyeken már öt ízben lett szépségkirálynő s így hozzá van szokva a nyilvánosságához. Apja a Hutter & Schranz-cég igazgatója. Jelenleg tüdőgyulladásal egy szanatóriumban fekszik, nem szabad látogatókat fogadnia és így csak felépülése után fog értekezni leánya szerencséséről.

Herta von Haentjens modern nevelésben részesült. Fest és énekel, tökéletesen beszél franciául és angolul, uszik, teniszeczik és autót vezet.

Valóban igen szép leány. Eddig már több, mint egy fél tucat művész festette le. Ennek ellenére nagy izgalommal ment a zsűri elé. Most, hogy kattognak a filmfelvétel-gépek, boldogan mosolyog és többször elismétli:

— **Ez életem legszebb napja!**
Igen örül a küszöbön álló párisi utnak, majd a Chile-ben megtartandó Miss Universal-választásnak, mivel nagyon szeret utazni. Mind azonáltal, ha a következő párisi és santiagoói választásokra gondol, kissé elkomorodik.

— **Az egész szerencse dolga — mondja. —** Mostan mások szomorúak és csalódottak, mivel a zsűri engem választott ki. Párisban és Santiagóban talán én tartozom majd ezek közé.

— **Kényszermunkával dolgoztat a szovjet, de nem szereti bevallani.** Londonból jelentik: Egy alsóházi interpellációra Dalton külügyi államtitkár kifejtette, miszerint a szovjet-kormány közölte a moszkvai angol nagykövettel, hogy a kényszermunkák ügyében semmiféle ellenőrzést vagy vizsgálatot nem enged meg. A foglyokat csak utépitésre használják fel, ez viszont a szovjet belügye, amelybe egyetlen állam sem avatkozhat be.

— **Gyermekelőadás az Iparos Otthonban.** A Wizo rendezésében vasárnap délután újból felléptek az Iparos Otthon színpodján Friedmann Imréné nyilvánossági joggal felruházott magán-óvodájának növendékei. A műsor első száma a Piroksa és a farkas mesejátékának rendkívül ötletes előadása volt. A történetet ugyanis Friedmann Imréné mesélte és az óvoda növendékei pedig „letornázták” a szindarabot. A legmodernebb német módszer alapján betanított gyermekek, minden egyes mozdulata, minden lépése egy tornagyakorlat volt. Ki kell emelnünk Friedmann Miklós tehetséges, humoros szavaltát és különösen Kovács Terus és Felkuchen Annus tánc-, ének- és zongorajelenetét. A csöppsegek közül még sok sikert aratott Weisz Robi tánca és Rotariu Médi német szavaltata. A műsor többi száma már kedves ismerőse volt a gyermekeknek, mivel azokon már az egy héttel ezelőtt tartott előadáson is jól mulattak.

— **Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesóványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkiütések, kelések, furunkulusok esetében a természetes „Ferenc József” keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérfiára meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József víz hatása mindig kitűnően beválik. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.**

— **A Der Deutsche Rundfunk legújabb száma változatos tartalommal jelent meg.** A kitűnő rádió-folyóirat bőven beszámol a rádió-hét legújabb eseményeiről. P. E. Hahn érdekes cikket közli a gyémánt-kereskedelemtől és teljes nemzetközi rádióműsört ad. A lap folytatja J. S. Flechter érdekesítő bűnügyi regényét.

— **Kovács Márton aradi lakost ezúton hívja fel az aradi rendőrség,** hogy József nevű fia ügyében, aki Algirban az idegen légió szolgálatában áll, fontos közlés végett sürgősen jelentkezzen az aradi rendőrkészlet titkári oszlopán.

— **Dr. Lakatos badeni szanatóriuma** Wien mellett egész télen teljesen üzemben. Összes diéták, külön szivostály. A legnagyobb komfort, klinikai kezelés mellett a megfelelő szórakozások. Mérsékelt egységárak úgy a pensio mint a kezelésekre vonatkozólag.

— **Elveszett medaillon.** Január 11-én a Központi-szálloda és a Singer-varrógép üzlet között lévő utvonalon, vagy pedig az állomás peronján elveszett egy arany medaillon, amely Szent György képét ábrázolta reliefben. A megtaláló kéri, hogy a medaillont sziveskedjék az Aradi Közlöny szerkesztőségében letétbe helyezni.

— **Wizo.** Ma tea-délután és fontos megbeszélések hat órakor.

— **Az aradi nyugdíjas egyesület hivatalos közleménye.** Értesítjük az összes nyugdíjasokat, hogy az általános nyugdíjsérelmeket már folyó évi február hóban tárgyalni fogják Bucurestiben. Tájékoztatásul közöljük az utólag esküdt tett nyugdíjasokkal, hogy amennyiben előírt okmányaik teljesen rendben vannak, a központi nyugdíjpénztár kötelelességükkel megállapítja nyugdíjukat. Ennélfogva teljes felesleges költséges kijárok igénybevétele. Felkérjük mindazon nyugdíjasokat, akik arcképes igazolványukat még nem adták be. — érvényesítés végett sürgősen hozzák be egyesületünk irodájába, hogy megfelelően intézkedhessünk. Kérjük továbbá a hátralékos tagdíjak befizetését. Végül felkérjük egyesületünk választmányi tagjait, hogy folyó hó 28-án azaz szerdán este fél 6 órai kezdettel egyesületünk irodájában tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

— **Az Új Idők gazdag tartalmából kiemeljük** Zsigray Julianna derűs, kedves, érdekes új regényének, a „Szűts Mara házasságá”-nak folytatását, Falu Tamás, s a korán elhunyt Kanizsay Ferenc megható elbeszélését. Herczeg Ferenc szépirodalmi képes hetilapjának kiadóhivatalt, Budapest, VI. Andrássy-ut 10. bármely küld díjtalan mutatványszámmal. Előfizetési díj negyedévre 260 lejt.

INGYEN KAPJA

• hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-T,

• ha ma megrendeli. •

Az előfizetést csak 1931. február 1-től számítjuk.

Színház — Irodalom — Művészet

A nagyváradai Szigligeti-Társaság előadása az aradi Kölcsey-Egyesület kulturdélutánján

Társasvacsora a Dáciában.

Az aradi Kölcsey-Egyesület vasárnap délután értékes előadást tartott a nagyváradai Szigligeti Társaság közreműködésével. A kulturpalota nagytermében szép számu közönség gyűlt össze, hogy meghallgassa Erdély modern irodalmának képviselőit. Fischer Aladár a Kölcsey-Egyesület alelnöke megleghangu beszédben üdvözölte a testvéregyesület tagjait, mint kedves vendégeket, majd dr. Némethy Gyula prelátus a Szigligeti Társaság elnöke, magasztos hangu megnyitójában ismertette a mai erdélyi irodalom célját és rendeltetését. Petőfi és Carlyle szemszögén keresztül vizsgálta az irodalmi esztétika fogalmát. Utána C. Bodnár Mária kellemes, zengő hangján felolvasta „Tövískoszorú” című novelláját, mely megrázó, mélyen átértett gondolatmenetével és meglevenítő stílusával hatalmas benyomást gyakorolt a jelenlévőkre. Marót Sándor a Szigligeti Társaság alelnöke közvetlen modorában mesélte el aradi emlékeit a „Változatok egy skatulya gyufa körül” című riportnovellájában, mely szellemes, változatos előadásával nagy sikert aratott.

Tabéry Géza a népszerű nagyváradai író elfoglaltsága miatt nem jöhetett Aradra, helyette Zúgony Dezső, a nagyváradai Magyar Szó szerkesztője tartott előadást színművének keletkezésével kapcsolatban Adyról, a nagy magyar költő halálának 12-ik évfordulója alkalmából. Nagy hatást keltett egyszerű, nemes stílusával Peredy György aktuális elbeszélése, amelyet a kisebbségi életből merített. Papp Lajos „Nagy vonat”, „Költő barátunkhoz” és „A sors egy kincset mégis meghagyott” című verseivel szórakoztatta a közönséget, mely hírlás tapsokkal jutalmazta valamennyiök fáradságát.

A Kölcsey-Egyesület vasárnap este társasvacsorát rendezett az Aradon időző Szigligeti Társaság tagjainak tiszteletére. A társasvacsora a Dacia-kávéház külön termében folyt le és azon megjelent dr. Barabás Béla a magyarság ősz vezére, Peredy György hírlapíró, az erdélyi és bánági népkisebbségi újságírószervezet ügyvezető elnöke, Fischer Aladár igazgató, a Kölcsey-Egyesület alelnöke, dr. Falus Lajos alelnök, Szöllösi István tanár, dr. Prohászka László nyugalmazott főorvos és természetesen a Szigligeti Társaság Aradon időző vendégei. A vacsora folyamán az aradi újságíró testület nevében Szomorj Oszkár hírlapíró üdvözölte a megjelent hírlapíró kollegákat.

* **Előadás Biharországról.** A Minorita Kulturház nagytermét zsúfolásig megtöltötte a közönség szombaton este, amely alkalommal Papp Lajos nagyváradai hírlapíró előadást tartott a bihari tájak szépségeiről. Az előadást vetített képek illusztrálták. Papp Lajos előadásában beszámolt a turistákat kedvelő közönségnek a bihari tájak szépségeiről és mondanivalóját oly érdekfeszítő köntösbe öltöztette, hogy az a hallgatóság számára mindvégig lenyűgöző volt. A vetített képeken meglevenedtek a Körös völgyének festői szépségei, amelyeket nyáronként ezer és ezer turista lép el, hogy onnan felejthetetlen emlékekkel távozzon.

Viola Margit volt aradi primadonna miatt öngyilkos lett a pécsi szintársulat bonvivánja

Nagy Gábor bonviván haldoklik a pécsi sebészeti klinikán egy vérmérgezést okozó karssebe miatt, amelynek eredetéről nem ad semmiféle felvilágosítást — Színházkörökben úgy tudják, hogy reménytelenül szerelmes volt Viola Margitba és ezért követte el tettét

Pécsről jelentik: Pécs város közönségét megdöbbentő színésztragédia tartja izgalomban. Nagy Gábor, a pécsi Nemzeti Színház 26 éves bonvivánja, napok óta élet és halál között lebeg a pécsi egyetem sebészeti klinikáján.

Nagy Gábor jelentéktelennek látszó karsérüléssel jelentkezett a klinikán. Amikor az orvosok megvizsgálták, megdöbbenve állapították meg, hogy a kicsiny sem teljesen el van hanyagolva és általános fertőzés veszélye fenyeget.

A sérülés eredetére vonatkozólag a színész minden felvilágosítást megtagad.

Amikor a rendőrség kihallgatta, azt mondta, hogy elesett az uton és egy kő sebezte meg és hogy a seb azért mérgekedett el, mert nem ment vele rögtön orvoshoz, hanem öltözőjében, festékes rongyokkal kötözte be. A kihallgatást végző rendőrtisztviselő figyelmeztette, hogy az orvosi megállapítás szerint, a sérülés éles eszköztől, késtől, vagy törtől származik. Nagy erre azt felelte, hogy becsületszáva köti, hogy

ne adjon felvilágosítást sebének eredetéről. Nagy Gábor sérülésének okáról a városban

most háromféle verzió kering. Az egyik feltételezés szerint a fiatal színész reménytelenül szerelmes Viola Margitba, a társulat primadonnájába s szerelmi bánatában maga vágta ki karján az ereket.

A másik vélemény szerint a primadonna miatt párbaft vívott volna a Nemzeti Kaszinó vívótermében. A vívóteremben tényleg volt ugyan a közelutban párbaft, de azt nem Nagy Gábor vívta. A harmadik híresztelés szerint Nagy Gábor bizalmas barátságban élt egy leánnyal, akire aztán ráunt és meghagyta a házbeliének, hogy ne is engedjék be többet hozzá. A leány néhány nappal ezelőtt azonban erőszakoskál behatolt Nagy Gábor szobájába és keserű szemrehányásokat tett neki, hogy nem törődik vele, mert a primadonnába szerelmes. Nagy Gábor visszaütötte a szemrehányásokat és ekkor a leány

rozsdás késsel a fiura vetette magát és megsebesítette.

Nagy Gábor könnyelműen kezelte sebt, amely elmérgekedett, úgy, hogy most már csak a véletlen szerencse mentheti meg a fiatal színész életét, akinek mindenki szép jövőt jósolt a színi pályán...

Nagy fénnel ünnepli az osztrák főváros Mozart születésnapjának 175-ik évfordulóját.

Bethlen István gróf magyar miniszterelnök is megjelenik az ünnepeken.

Bécsből jelentik: Az osztrák főváros most ünnepli Mozart 175-ik születésnapját. Kedden kezdődnek meg az ünnepek Bécsben és Salzburgban is, ahol Mozart tudvalevőleg született. Azt az ünnepeket, amely Mozart salzburgi szülőházában lefolyik, a bécsi rádió az egész világra közvetíteni fogja. Osztrák politikusok és kulturpolitikusok beszédeket fognak mondani, a salzburgi énekkarok pedig Mozart ifjúkori szerzeményeit adják elő. Bécsben ugyanezeken nagy ünnepi ülés lesz, az államfő és a diplomáciai testület jelenlétében, amelyen beszédek fognak elhangzani, majd a magyar származású Schmidt Ferenc zeneakadémiai tanár vezénylete alatt Mozart Szerenádját fogják eljátszani.

Este diszeldadás lesz az Operában és ez alkalommal a Don Juant adják Strauss Richárd vezénylete alatt. A diszeldadás Bethlen István is meg fog jelenni, aki éppen ezen a napon tartózkodik Bécsben. A jövő estétörtökön azután a bécsi rádió hangversenyt rendez Mozart műveiből.

* **A Kölcsey Egyesület előadásai** az Iparos Kulturházban az aradi tanulmányi özőnség nagy érdeklődése mellett folynak. Hétfőn Kara Győző a 19. század történelmi eseményeinek világos összefoglalásával fejezte be a szükséges közművelődési alapot a további irodalomtörténeti események megértéséhez. — Szerdán dr. Hersch Andor folytatja az Anyák Iskolájában azt a modern nevelési előadás-sorozatát, melyet a múlt szerdán olyan kivételesen nagy érdeklődés mellett kezdett meg dr. Roth Marcell orvostanár. — Dr. Hersch Andor is társadalmi szükségletből eredő problémát fog pszichológiai vonatkozásaiban kifejteni, az ifju nemzedéknek azt az ellenzéki szellemét, mely a mai családi életnek különösen jellegzetes sajátága. Minden előadás az Iparos Kulturházban este 6 órakor kezdődik és ingyenes minden érdeklődő számára.

Dayka Margit és a leleményes végrehajtó

A »kedves nagyváradiak« rászédtek a Pece-parti Párisból elszármazott fiatal művésznőt

Dayka Margit, a Nagyváradról elszármazott és Budapesten ma már arrivé lett fiatal művésznő kellemetlen végrehajtási kalandon esett át a napokban. A művésznő ellen néhány száz pengő ki nem egyenlített tartozás miatt pert indított egy budapesti kereskedő, aminek eredményeképpen a kereskedő végrehajtást vezetett Dayka Margit Sziget-uccai lakásában lefogalható ingóságokra. A végrehajtó több ízben hasztalan járt Dayka Margit lakásán, de egyszer sem sikerült a végrehajtás, még pedig azért, mert a művésznő sohasem volt odahaza. A leleményes végrehajtó végre is cselhez folyamodott. Az elmúlt napok egyikének reggelén újra megjelent az ügyvédekkel és amikor többszöri csengetésre egy bizonytalan, álmos hang érdeklődött az ajtó mögöl, hogy ki akar bejönni, a végrehajtó így válaszolt:

— Nagyváradai honfitársak vagyunk! Szeretnénk üdvözölni Önt, művésznő. Ne haragudjon, hogy ilyen szokatlan időben jövünk...

Dayka Margit furcsálta ugyan, hogy reggel akadnak nagyváradai látogatói, de a „nagyváradai” szó említésére félretette minden gyanakvását és sarkig kitérte az ajtót, amelyen azután hirtelen benyomult a végrehajtó az ügyvédek társaságában. Amilyen szeretettel nyitott ajtót a „kedves nagyváradiak”-nak Dayka Margit, éppen olyan kiabálás hallatszott néhány perc múltán a szobából:

— Betörökhöz illő dolog ez! — kiabálta a férfiak felé, akik azonban hivatalos komolysággal láttak hozzá a végrehajtás aktusának levezetéséhez. Ezt azonban páraflán gyorsasággal hajtották végre, mert ielő volt, hogy a művésznő mindazokból, amiket a csöppet sem barátságos diskurzus folyamán a végrehajtónak és az ügyvédeknek kiállításba helyezett, valamit be is vált. Mi sem természetesebb, mint, hogy az ügy becsületsértési perre! folytatódott

Volt aradi hírlapíró rendezte meg az első százszázalékos román hangosfilmet

Budapesten készült el a kép Bárány György hírlapíró, az Aradi Közlöny volt munkatársa rendezésében — A második román hangosfilmet is Bárány rendezte

A román-magyar kulturközeledés jelentős etappja történt a közelmúltban Budapesten. A budapesti Hunnia Filmgyár műtermében, amelyet nemrég a Kovács és Faludi cég vett bérbe, most fejeződtek be a „Füst” című új hangosfilm felvételei, amelyekhez a magyar változaton kívül százszázalékos román hangos filmet is készítettek.

Ez a film, amelynek a román címe „Fumul”, az első százszázalékos román hangos film, amelynek főszereplői is románok és pedig Lulu Cipiuc, a jónévű bucuresti-i szubrett, Ion Niculescu-Bruna, az ismert bonviván és Thinelle Anys, a berlini UFA román származású művésznője. Ugyanezeket a szerepeket a magyar változatban Tökés Annie, az Aradról beérkezett és éppen most férjhez ment budapesti színésznő, Fenyvessy Finci és Kiss Ferenc, a kiváló magyar művész játszik.

A budapesti színházak heti műsora. Vigaszínház. Szerda, csütörtök, szombat, vasárnap este: Feketeszáru cseresznye. Kedd: Liliom. Péntek: Takács Alice. Vasárnap délután: Lipótváros. Hétfő délután: Kukorica Jancsi (gyermekelőadás). Este: Feketeszáru cseresznye. Magyar Színház. Kedd, szerda, péntek, szombat, vasárnap este: Lámpaláz. Csütörtök este és vasárnap délután: Rád bízom a feleségem. — Király Színház. Kedd, szerda, csütörtök: Az okos mama. Péntek: Amerikai lányok (először). Szombat: Amerikai lányok. Vasárnap délután: Alvinczy huszárok. Este: Amerikai lányok. — Városi Színház. Kedd, szerda, péntek, szombat, vasárnap este: Cigányszerelem. Csütörtök: A szevillai borbély. (Anna Mária Guglielmotti vendégfelléptével; A bérlet). Vasárnap délután: Pillangókisasszony. Este: Cigányszerelem. — Belvárosi Színház: Kedd, szerda, péntek,

A „Füst” román szövegét Marcel Blossoms, a Bucarestiben megjelenő „Cinema” főszerkesztője szállította, a magyar szöveget Nagy István volt színházi hírlapíró munkája s ugyancsak ő rendezte is a kép magyar változatát, míg

a román felvételek rendezését Bárány György volt aradi újságíró, az Aradi Közlöny volt belmunkatársa irányította,

aki a legutóbbi időkben kizárólag filmügyekkel foglalkozik.

A közeljövőben a Hunnia atelierreiből újabb román hangosfilmek fognak kikerülni és ezek is Bárány György rendezői keze alatt készülnek majd el. A legközelebbi román kép a „Cigány” címet viseli s a szcenáriumnak is Bárány a szerzője. A film román hangulata és valószínűleg ugyanazokat a színészeket foglalkoztatja, mint a „Fumul”.

szombat, vasárnap, hétfő: A család esze. Csütörtök, vasárnap délután: Ferike mint vendég. — Fővárosi Operettszínház. Kedd: Nincs előadás. Szerda: A Gróf Romeo nyilvános főpróbája. Csütörtök: Gróf Romeo (először). Péntek, szombat és vasárnap este: Gróf Romeo. Vasárnap délután: Szökik az asszony. — Andrássy-uti Színház. Egész héten minden este: Bajor Gizi, Gombaszögi Ella, Vaszary, Ráday, Bársony-Dajbukát, Békoffi, Radó, Tihamér, Magdaléna, stb. — Teréz-körúti Színpad. Egész héten minden este: Gódné, Góth, Salamon, Rajna Alice. A putnoki Vénusz. Jó firmák. Magánnyomozó, stb. — Bethlen-téri Színpad. Egész héten minden este: Farsangi kacagó műsor. — Royal Oriem. Egész héten minden este: Varieté-műsor. — Steinhardt Színpad. Egész héten minden este: Kokottbecsület, Darázs-fészek, Steinhardt, stb.

Nyugalomba vonul az aradi törvényszék utolsó kisebbségi bírójája

Jelentős változások a bírói karban — Dr. Ficker Károly és dr. Tamasdan Livius nyugodalomban

Az aradi törvényszék elnöki osztálya nagyban készül a február elsején esedékes új beosztásra. Február elsejével nagy változások lesznek az aradi törvényszéken, miután a bírói kar tagjai közül többen nyugalomba kerülnek, viszont más részük beosztást fog cserélni. Mindenekelőtt két nyugalomba vonulásról kell megemlékezni. Február elsejével egy régi érdemes tagja vonul vissza az aradi törvényszéknek: dr. Ficker Károly táblabíró személyében, aki hosszú évtizedeken keresztül tartozott az aradi törvényszék kötelékébe. Nagyszerű munkaerőt, pedáns és tudós jogászt veszít az aradi törvényszék Ficker dr. nyugalombavonulásával.

Ugyancsak ez alkalommal kerül nyugdíjállományba dr. Tamasdan Livius táblabíró, a törvényszék harmadik szekciójának elnöke. Tamasdan dr. nyugdíjaztatása is jelentős veszteséget jelent az aradi bírói karnak. Már ügyvéd korában közszeretetten álló tagja volt Arad város társadalmának és bírói karrierje során rövidesen az aradi járásbíróvá lépett elő. A puritán jellemű jogász minden egyes mérlegelésébe belevitte a maga emberségét és így távozását mindenki sajnálni fogja. Az eddigi tervek szerint a megüresedett harmadik szekció elnöki tisztségét Popescu táblabíróval töltik be, aki jelenleg az első szekciónak a vezetője. Helyébe valószínűleg máshonnan fognak kinevezni bírót az aradi törvényszékhez. Az ismertebb bírák közül Moldovan Sabin és Pav Jenő dr. törvényszéki bírákat a kereskedelmi osztályról az első, illetve a második szekcióhoz helyezik át, ahol a polgári büntetőügyek főtár-

gálásán a referens-bírói tisztséget töltik be. Constantinescu és Ionescu törvényszéki bírót viszont a kereskedelmi bírósághoz helyezik át. Az árvászéki ügyosztály vezetését nemrég vette át dr. Herb János törvényszéki elnök, de ide is egy új bírót neveznek ki Herb dr. mellé. Érdekes, hogy a nyugalomba vonuló dr. Ficker Károllyal nincs több kisebbségi bíró az aradi törvényszéken.

Mai számunk 16 oldal

A szombati nemzeti ünnep miatt kétnapos szünet után kerül ismét az Aradi Közlöny az olvasók asztalára. Szombaton 16 oldal bő terjedelemben adunk élvezetes olvasmányt olvasóink táborának, keddi számunk szintén felemelt oldalmenyiség hasábjain szolgál hű tükörképpel a két ünnep eseményeiről.

Ma is 16 oldalon jelenik meg az Aradi Közlöny és ez a terjedelemből fejlődést jelent arra a fővárosi hívrőre, ahol az oldalszám jelzi a lap áldozatkészségét és azt az akarásunkat, hogy ha csak egy-egy alkalommal is visszaidézzük a régi világbeli állapotot. Nem lehet egy pillanatig sem kétségbevonni, hogy ezek a kedves meglepetések nem anyagias szellem jegyében születtek, hiszen ma az erdélyi lapcsinálás mostoha körülményei közepette a megszokottnál nagyobb terjedelmű lapot kiadni olyan becsületos és áldozatteljes kiszolgálása a közönségnek, amely mellett az olvasók serege nem is haladhat el elismerés nélkül. — Bennünket ez a mindig jelentkező elismerés segít célunk elérése felé: közönségünknek egyre jobbat, többet nyújtani a mai viszonyok ellenére is

TARKA ESEMENYEK

Nazarénus szentet avattak

Budapestről jelentik: Balmazújvárosban az ottani nazarénus hívők prédikátora Bártfay Erzsébet férjzett Gyomlay Lajosné a napokban meghalt. Temetésére messzi vidékről elzárúndokoltak a nazarénus hívők, akik Bártfay Erzsébetet mint a nazarénus vallás egyik apostolát ismerték és tisztelték. A temetés után összegyűlt hívők az elhunytat a nazarénusok szentjévé avatták, amihez vallási szabályaik szerint joguk volt.

Újra aranyláz fenyeget. Nyugat ausztráliában. Kalgoorlie közelében nagy aranybányát találtak. A hirtelen gyorsan terjedt el az egész ausztráliai világrészben és hetek óta ezrével özönlenek most Kalgoorlie vidékére az aranykeresők, munkások és kalandorok, akik mind arany után akarnak kutatni. Az aranyvidéken elmaradhatatlan banditák is febukkantak már, úgy hogy az ausztráliai kormány kénytelen volt erős katonai készütséget küldeni az új eldorádó vidékére.

AKINEK INDOKINAI ALKIRÁLY A7 APÓSA. Párisban érdekes esküvő látszódt le. Dr. Révész Tivadar huszonnyolc éves magyar orvos, párisi egyetemi tanársegéd nőül vette Loung indokinai alkirály leányát. Marisettát. Dr. Révész együtt járt az egyetemre az alkirály leányával és innen származott az ismeretség és a későbbi szerelem. A fiatal orvos tudós különben a rákgyógyítás terén elért eredményeivel európai hírt szerzett magának.

Ősrégi templom a Westminster. Londonban a Westminster apátság javítási munkálatai közben a délnyugati torony egyik oszlopa körül folytatott ásások során ősrégi templom alapjait fedezték fel. A lelet a tudósok véleménye szerint Hitvallo Eduard templomának főkapuja lehetett. Ez a templom volt az első normanstíli épület Angliában.

Amerika ráteszi kezét a világ vasújtára. Londoni jelentések szerint egy amerikai pénzcsoport megakarja venni a nemzetközi hálókocsitársaság részvény többségét. A hálókocsitársaság most a Cook utazási iroda ellenőrzése alatt áll és az egész világon, különösen azonban Indiában és Egyiptomban uralkodó pozíciót tölt be. Ennek az érdekelttségnek idegen kezekbe jutása elsőrendű üzleti, sőt talán politikai eseményt jelent.

ZALESKY — RÁDIÓN BESZÉLI KI MAGÁT. Egyik amerikai rádiótársaság felkérte Curtius német fizikust, hogy jövő vasárnap, amikor Genéből elutazik, tartson a mikrofon előtt beszédet angol nyelven Amerika számára. A miniszter az ajánlatot visszautasította azzal az indoklással, hogy politikai léleértékekre adhatna okot az, ha a genfi konferencia után a kisebbségi kérdéstről rádióba beszélne. Helyette Zalesky lengyel külügyminisztert kérte fel ezután a rádióvállalat, aki a kérelmet teljesíteni fogja.

Újabb csempésztést leleptek le Amerikában. Az amerikai hatóságok nagy csempésztársaságnak jöttek a nyomára, mely tröszt tagjai bódító mérgeket csempészték be az Egyesült-Államok területére. Megállapították, hogy a csempésztársaságnak Párisban is volt irodája és tagjai évente közel két és félmilliárd lej értékű bódítóanyagot hoztak forgalomba. A nagyarányú csempésztést egy fegyenc árulta el, aki a newyorki fegyházban 8 éves büntetését tölti ki.

EGY ARAB SZÉLHÁMOS. Prágában tegnapi letartóztatottak egy Osmar Muktar Fakri nevű arabot, aki Németországban és Csehszlovákiában mint Ibn Saud mezopotámiai király követe szerepelt és számos szélhámos ságot követett el. A fiatal arab Prága legelőkelőbb szállójában vett lakást és nagy összegek ellenében mezopotámiai koncessziókat helyeztett egyes kereskedőknek kúrtásba, másoknak pedig kúrtatásokat ígért.

Zeppelinre gyűjt a vörös hadsereg. Moszkvai jelentés szerint Wilke dr., Eckener első munkatársa az orosz fővárosban előadást tartott a léghajózás problémájáról. A vörös hadseregben gyűjtés indult meg egy orosz Zeppelin-építési költségére. Az építendő léghajót Vorosilov hadügyi népbiztos nevével fogják elnevezni. A gyűjtés eddig 1 millió rubelt eredményezett eredményezett.

MULATSÁG

A farsany legsikerültebb estélye volt a Hellas Sport-Klub bálja

Ötletes stílussal díszítette fel a rendezőség a termet — A hagyományos siker ezuttal sem cáfolt rá a multra

Az idei szezon egyik legsikerültebb bálja kétségtelenül a Hellas Sport Club szombat este megtartott táncestélye volt. A sportegylet vezetősége már hetekkel ezelőtt megkezdte az előkészületeket és mindent elkövetett, hogy a Hellas bál hagyományos sikere ne maradjon el. Valamivel este tíz óra után már gyülekezni kezdtek a feltűnő eleganciájú hölgyek és a smókingis és frakkos urak. Csakhamar rázendített a zene és megkezdődött a tánc, amelyet Moga Romulus dr. rendőrkvesztor nyitott meg.

Az agilis rendezőség ötletesen díszítette fel a termet: a falakon keresztbe rakott evezők, kardok, zászlók emlékeztettek arra, hogy a Hellas Sport Klub bálján vagyunk. A karzatról pedig reflektor világította be a táncoló párokat.

Valamivel egy óra előtt megszakadt a tánc és egy álarcos hölgy, Nádassy Böske lépett a pódiumra, aki ügyesen, tehetségesen szavalt el Reicher Jenő dr. gondolatokban gazdag, ötletes prólogját. Utána pedig Krausz János

nos egy humoros költemény keretében mutatta be a sportegylet vezetőségét: Moga Romulus dr.-t, Székely dr.-t, Paulescu ezredesét, Paulescu Lucy-t, és Obetko Mihálynét. Ezután pedig következett a souper.

A megjelent előkelőségek közül megemlíthjük dr. Moga Romulust, a Klub agilis elnökét, Paulescu ezredesét és Babescu ezredesét. A bál sikeréért az ügybuzgó rendezőgárdát illeti elismerés, amelynek tagjai a következők voltak: Paulescu Lucy, Obetko Mihályné, Czettel Lajosné, Pisso Baba, Nádassy Böske, Révész Lili, Pollák Lili, dr. Höflich Béláné, dr. Köves Lászlóné, dr. Antal Györgyné, Dán Oszkárné, Farkas Ilus, Lévy Annus, Kovács Ilus, Torday Babi, Hajas Marika, Austerweil Erzsike, Holzer Irén, dr. Moga Romulus, dr. Székely Lajos, dr. Botis Aurel, Kovács István, Azary András, Krausz János, Klein Miklós, Schwarcz Ármin, Bara Ernő, Rosenstein Imre, Rosenfeld Dezső, Grósz József.

Az aradi Magyar Párt ifjusági tagozatának műsoros estélye

Abból a jelentős kulturprogrammból, amelyet az aradi Magyar Párt közművelődési szakosztálya magára vállalt, értékes ígéretet váltottak be szombaton a szakosztályhoz tartozó ifjusági tagozatok közösen tartandó irodalmi előadásukon. Nagyszabású és abszolút nivót jelentő műsorral léptek a közönség elé, amely sorrendben a következő számokat tartalmazta:

1. *Ifjusági nyitány*. Irta és vezényelte: Csányi Mátyás. Előadta a zenekar. Hatásos megnyitó beszédet tartott Muzsai Sándor, az ifjusági tagozat titkára. Majd zenekari kísérettel ropogós toborzót táncoltak Cservenka Klári, Alexander Ica, Szilvágyi Irma, Meszner Manci, Gáspár-Bogschia Duci, Tövisháti János, Prohászka István, Vincze István, Angi László, Krámer Ernő. Utána Petőfi *Juhász legény, szegény juhász legény* c. jelenetét adták elő: Boross Károly, Jung Jenő és Rosenberg Márta nagy hatással. *Lehullott a rezgő nyárta... és Strassatok engem orgonavirágok* című népdalokat adta elő Hirsch Manó kellemes hangján. *Hubay: „Helyre Kati” és Brahms: „Magyar táncok”* c. darabját liegedim játszotta: Fibinger Géza, zongorán kísérte: Fritz László. Az est fénypontja: *Falu végén kurtá kocsmá* daljáték volt. Petőfi Sándor költeménye után színpadra alkalmazta és megzenésítette Csányi Mátyás. Zenekari kísérettel előadták: Arató lányok: Muzsai Ila és Erdélyi Olga. Duhai legények: Borsos Andor, Szántay Lajos, Hirsch Manó, Humm Péter, Jung Jenő. Kisleány Friedmann Magduska. Korcsmáros: Mánits János, Korcsmárosné: Bérczy Ilona. Vigadók: Muzsai Manci, Mikolás Kamilla, Zilahy Elvira, Rosenberg Mária, Szirbik Imre, ifj. Fényes Sándor, Tövisháti János és Hanekker Ernő. Ezt megelőzte a *Füldik a holdvilág*. Zenekari kísérettel énekelt: Boross Gyula, majd az *Obsitos* következett Garay Jánostól. Előadták: Obsitos: Darvas Ernő. Biró: Lakatos Mihály. Vándor: Ferenczy György. Diák: Ferenczy János. Nagy sikert aratott a nagyján *Aranymember c. ope*

rüböl. Szerzette Csányi Mátyás. *Alkony*. Műdal. Petőfi Sándor—Csányi Mátyás Énekelte: Frank Mária. Zongorán kísérte: Csányi Mátyás. Ugyszintén a *Hold elégiája*. Petőfi Sándor verse scentrozva. Előadták zenekari kísérettel: Hold: Müller Valéria. Költő: Eisenberger Zoltán. *Toborzót* táncoltak zenekari kísérettel: Boross Duci, Kiss Rózsi. Szász Manci, Boross Piri, Gellért Kálmán, Balogh András, Koszti László, Hanecker István. Megható volt a *„Nagyanyó emlékezik”* című melodráma zenekari kísérettel. Előadta: Ányos Blanka. Végül az *Apotheosis* című előkép zárta be a műsort. Bemutatta az ifjusági leány és fiutagozat. Az előadást a rendkívüli sikerre való tekintettel, vasárnap délután, este és hétfőn is megismételték.

Műsoros táncestély Lippán

A lippai Munkás Dalárda estélye.

Lippáról jelentik: Január 24-én tartotta meg a lippai Munkásdalárda ezévi műsoros táncestélyét a „Japán” kávéház összes helyiségeiben. A nivós műsort a vegyes kar „Motto”-ja vezette be, majd pedig román és magyar népdalegyvelegek következtek. Színrekerült még *Nóti* Károly ötletes, „A nagybácsi” című boházata, azonkívül több magyar és német nyelvű egyfelvonásos. A szereplők közül kiűntek: Lenkey Rózsi, Kollár Annus. *Hackspacher* Katica, *Neidenbach* János, *Jozpász* József. A kórust Révai Emil lippai zenetanár tanította nagy hozzáértéssel.

A jelenlévő hölgyek névsorát a rendezőség a következőkben bocsátotta rendelkezésünkre: Szász Ferencné, Eigenhauser Ernőné, Tamsa A.-né, Mayer Józsefné, Wrattnyi Emilné, Foran Mátyásné, Poór Józsefné. Szigarovits Józsefné, Horváth Jánosné, Pitzkó Józsefné, Gregorovits Béláné, Grünberger Bernátné, Kolling Antalné, Holzer Józsefné, Hackspacher Józsefné, Kasztelné, Schwartz Miklósné, Szabó Imréné, Tasch Gyuláné, Révai Emilné, Gönczi Józsefné, Iszpász Józsefné, Reiszné, Stelzelné. Lányok: Lenkey Rózsi, Kollár Annus, Tizz Erzi, Hackspacher Katica, Ardelean Katica, Zollner Mariska, Kastell Mariska, Kiss Ilonka (Arad), Hammernich Annus (Mikolaka), Tomasa Olimpia.

Nagyszerű műsoros est az aradi Iparos Otthonban

Az AMTE műkedvelőinek előadása egy baleset miatt elmaradt.

Az aradi Iparos-Otthon műkedvelő előadás sorozatában vasárnap estére az Aradi Munkás Testedző Egyesület műkedvelőinek vendégszereplését hirdették. A társulat egyik tagját azonban alig pár nappal ezelőtt kisebb baleset érte és a gondos orvosi ápolás ellenére sem tudott vasárnap este fellépni. A balesetet szenvedett műkedvelő történetesen a főszereplő volt és így az Aradi Munkás Testedző Egyesület műkedvelő gárdája kénytelen volt a fellépést az utolsó pillanatban lemondani.

Az Iparos-Otthon vezetősége tanácsot állított a váratlan esemény előtt, azonban az agilis rendezőség csakhamar oly ötletes műsort állított össze, mely végig megnyerte az egybegyűlt közönség érdeklődését és tetszését. A „Cégvezető ur” című egyfelvonásosban *Gaáli* László, *Gál* Ilus, *Gál* Bözsi, *Bus* György, *Diósi* Lajos remekeltek. Ezután pedig *Gaáli* László egy pár nagyon tehetséges, művész stílusú verset adta elő. A szavalt után *Mandi* László táncba következett. Sok készséggel szavalt *Breibarth* Lászlóné és sok tapsot kapott a kellemes hangú *D.-Dupák* Ilonka is, akit valószínűleg ünnepelt a közönség. Két egyfelvonásos következett még: Az „Esernyő” és a „Horgászás”, amelyekben kiűntek *Diósi* Lajos, *Mandi* László, *Bus* György, *Boros* Frigyes, *Gaáli* László, *Gál* Ilus és *Leita*. A műsor után reggelig tartó tánc következett.

A borossebesi Református Nők Szövetsége műsoros táncestélye. Borossebesről jelentik: Fényesen sikerült táncot egybekötött jóteknycélú műkedvelő-előadást rendezett vasárnap este kilenc órai kezdettel a borossebesi Református Nők Szövetsége. A tiszta jövődelmet a református nőszövetség saját alapja javára fordítja. Az előadás során több egyfelvonásost, páros-jelenetet és zeneszámot adtak elő a tehetséges borossebesi műkedvelők, akik közül meg kell említenünk a következőket: Kallik Bertus, Lipták József, Szárics Marika, Zimonyi Zoltán, Patkó Böske, Ludányi Ferenc, Nagy Jolánka, Sajgó Antal, Killik Árpád, Boross Lajos, Gömöri Ilus, Elszánt Irénke, Patkó Ferencné, Szabó Ferenc, Patkó György, Sida Mihály.

Jelmezestély Pécskán. Pécskáról jelentik: A rovinci Polgári Olvasókör összes termében szombaton este zártkörű, kitűnően sikerült jelmezestélyt rendezett Dankó Boldizsár Ferenc zenekara. Különösen nagy sikere volt a jelmezversenynek. A negyven tagú rendezőgárda pedig már eleve biztosította a jelmezestély sikerét.

A pankotai Ipartestület mulatsága. A pankotai Ipartestület folyó év január hó 24-én a Dacia szálloda összes termében az iparosház alapjá javára fényesen sikerült táncvigalmat rendezett. Jelen voltak: Asszonyok: Tamás Floriáné, Herbert Mártonné, Jachán Simonné, Nagy Davidné, Szabó Gyuláné, Földvári Gézané, Kunné, Irányi Mórné, Schmidt Antalné, Wáritz Ferencné, Bobok Józsefné, Gebei Jánosné, Gock Lajosné, Csontos Lászlóné, Hanke Kálmáné, Kaizer Jánosné, Szedán Józsefné, Stoian Tódorné, Ama Gavrilné, Ghiba Misuné, özv. Ungár Ármáné, Ungár Lili, Luttmann Józsiné, Petrilla Jánosné, Hönigesz Sándorné, Crivian Györgyné, Erst Józsefné, Siba Simonné, Bulzán Gusztávné, Béland Jánosné, Stéger Andrásné, Márton Sándorné, Moszai Ferencné, Gerbovánné Ardeleané, Hock Antalné, özv. Huj Jánosné, Zbunyak Ferencné és özv. Donnaveldné. Lányok: Molnár Margit, Csontos Baba (Arad), Kappi Laci, Béland Mariska, Schmidt Pócsi, Márton Iby, Kun Bözsi, Péter Magdus, Horváth Ilona, Moszai Pirike, Fiola Anuska, Goy Kati (Arad), Balázs Ilonka, Schillinger Teruska, Hack Mariska, Gubuskó Margit és még számosan. A táncmulatság a legjobb hangulatban a reggeli óráig tartott.

Nikotinnal, vagy nikotin nélkül..?

Üzembe-állt az első romániai nikotinmentesítő gyár, a „Fumozan“.
Szakértői vélemények szerint a nikotinmentesített dohány fogja a dohányfogyasztást

Az egész Európában uralkodó mezőgazdasági válság és a katasztrófikusan alacsony buzaárak már régóta arra a gondolatra inspirálják az egyes agrár államokat, többek között nem utolsósorban Romániát, hogy a mezőgazdasági termelést új alapokra kell fektetni és az egyoldalú buzatermelés helyett nagyobb súlyt kell fordítani az ipari növények termelésére. Ilyen ipari növény elsősorban a dohány. Annak ellenére, hogy a dohánytermelés az utóbbi években nálunk is szép előrehaladást mutat, még koránt sem értük el azt a mértéket, amelyet el lehetne érni. A dohánytermelés ugyanis mindig egyenes arányban áll a dohányfogyasztással és a dohányfogyasztásnak egy nagy ellensége van, amely sok embert tart vissza attól, hogy hódolói közé lépjen és ez az ellenség: a nikotin.

A nikotinnak kihúzzák a méregfogát.

A nikotin, bárhogy is szépítsük a dolgot, veszedelmes méreg. Ha kismértékben is hatol a szervezetbe, rendszerint súlyos zavarokat okoz a szív, a tüdő és a gyomor működésében és nem ritkán káros kihatással van az idegrendszerre is. Ezen ok miatt sokezer ember kényszerült feladni a dohányzást és még többen kénytelenek szigorú orvosi parancsra napi szivar, illetőleg cigaretta fogyasztásukat a minimálisra csökkenteni. Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy legalább kétszer annyi ember dohányozna, vagy legalábbis kétszer annyit dohányoznának az emberek, ha nem rémítené őket a nikotin mumusa, amelynek káros következményei, sajnos, éppen eléggé közismertek. Képzeliük el, mit jelentene a mai krízises világban egy megduplázott dohányfogyasztás minden egyes agrárállam gazdasági helyzete szempontjából, hiszen tudvalevő, hogy a mai általános krízis nem annyira a termelésnek, mint a fogyasztásnak a válsága.

A román dohánymonopolium vezetősége dicséretre méltó gyakorlati érzékkel felismerte ezt a lehetőséget és elhatározta, hogy ennek érdekében összes dohánygyártmányait nikotinmentesítve is forgalomba hozza, hogy egészségügyi szempontok ezentúl senkit se tartsanak vissza a dohányzástól. A Casa Autonoma a Monopolulor megszerezte az egyedül tökéletes nikotinmentesítési szabadalom romániai felhasználásának jogát és Bukarestben a Belvedere dohánygyárral szemben Fumozan név alatt egy nikotinmentesítő gyárat állított fel, amelyben a dohányok nikotinmentesítése történik.

Üzemben az új gyár.

Meglátogattuk a legújabb romániai gyárüzemet s az ott látottakról nem nyilatkozhatunk másképpen, csak az elragadtatás hangján. A nikotinmentesítést eszközölő gépek a modern technika igazi csodái. Az eljárás maga látszólag igen egyszerű, szinte Kolumbusz tojása. A nikotin ugyanis százötven-százhatvankét fok melegen elpárolog és így ezek a gépek nem tesznek egyebet, minthogy ennek megfelelő hőfokot fejlesztenek. A gyakorlatban azonban mégsem ilyen egyszerű a dolog. Meg kell csak tekinteni ezeket a csodálatosan konstruált gépeket, amelyek minden emberi munka nélküli automatikus távkapcsolásokkal és távhőmérőkkel végzik el a rájuk bízott munkát, hogy fogalmat alkothassunk magunknak arról, milyen végtelen precizitást követel a nikotinmentesítési eljárás. A dohányban lévő egyéb alkotórészek ugyanis, mint például a különböző gyaniták, valamint az almasav és citromsav, amelyek a dohány aromatikussá ízét adják, bizonyos hőfokok mellett részben szintén elpárolognak, részben különböző kellemetlen (fumar-, malein-, itakon-)savakká, sőt bizonyos mértékig mérgező hatású anyaggá (akotin sav) alakulnak át. Ezeknek a gépeknek tehát végtelen pontossággal kell működniük, úgyhogy csak a nikotint vonják ki a dohányból, viszont teljes egészében benne hagyják a többi aromatikussá alkotórészeket. Tanulni voltunk annak a valóban izgalmas jelenetnek, amikor a gázmaszkokkal fel-

szerelt munkások kinyitották egy ilyen nikotinmentesítő gép ajtaját, amelyben százezer cigaretta állott nikotinmentesítés alatt és a fehér nikotingőz mint egy sűrű felhő ömlött ki a gépezetből.

A jel: egy szalag.

Ezzel azonban még korántsem ér véget az eljárás. A nagy hőség természetesen kiszáritja a dohányárakat, amelyeket ennél fogva újra meg kell nedvesíteni. A nedvesítési eljárás meglehetősen komplikált és egy kilencvenöt-százszázalékos vízpárával telített levegővel történik, a melyben négy-öt napig tartják a cigarettákat és szivarokat, amíg ismét a megfelelő fokig átnevedesednek.

Kolozsvári Mentők készpénzsorsjátéka.

V-ik osztály huzása február 2-án.
 Kapható Aradon minden jobb trafikban.
 Vidéki rendeléseket 117 lej előzetes beküldése ellenében még az egyes huzási napokon is eszközli a Sorsjegyiroda, Cluj, Str. Memorandumul 16. és a főbizományos: Eckstein Tivadar, Arad, Str. Ioan Weitzer 12. (volt Vas-uca).
Következő huzások: február 15., március 1., 15., 25. és április 1.

Megkóstoltunk egy ilyen nikotinmentesített cigarettát és megállapítottuk, hogy az nemcsak hogy nem vesztett el semmit kellemes ízéből, de aromája szinte nemesebbé vált. A Fumozan jelzésű nikotinmentesített dohányárak már a legközelebbi napokban forgalomba kerülnek és minden egyes romániai trafikbari kaphatók lesznek. A Fumozan cigarettákat a rendesektől egy szalag fogja megkülönböztetni, amelyet a dohányárak külső csomagolásán helyeznek el.

SPORT KÖZLÖNY

Elmérgeződett a román-magyar football-konfliktus ügye

Elhatározó lépésre készül az MLSz - Döntőbiróság hozhat már csak békét

Budapestről jelentik: A közelmúltban a román-magyar football-konfliktus ügyében ugylátszott, hogy megegyezésre van kilátás. Az Est értesülése szerint azonban, a helyzet az utóbbi időben teljesen elmérgeződött és ha február elsejéig román részről nem történik

közeledés a magyar álláspont felé, úgy Magyarország a viszálykodás dolgában elhatározó lépéseket fog megtenni. A jelenlegi körülmények között már csak olasz, német, vagy Svájc döntőbirósága hozhat kibékülést az ügyben.

Új vezetőséget választott az AMTE.

A közgyűlés 50 százalékos jegydíj-redukciót szavazott meg a munkanélküli tagjai számára - Újra Markovits Sándort választották meg az elnöki tisztségre - Több, mint kétszáz tag vett részt a közgyűlésen

Az AMTE (Aradi Munkás Testező Egyesület) vasárnap délután 3 órakor tartotta őrjási érdeklődés mellett, szokásos évi közgyűlését, a városháza nagytermében. Már jóval három óra előtt több, mint 200 egyesületi tag gyűlt egybe, akik érdeklődéssel várták az AMTE 20-ik közgyűlésének megkezdését. A közgyűlést Markovits Sándor elnök nyitotta meg, üdvözölte a megjelenteket, majd lendületes szavakkal számolt be az elmúlt esztendő munkásságáról. Utána Schneider Gyula titkári jelentése következett, majd Tóth Sándor, az egyesület főpenztárnoka, az elmúlt év pénzügyi helyzetét ismertette. Ebből a jelentésből kitérünk, hogy az egyesületnek az elmúlt évben 363 ezer lej bruttó bevétele, ezzel szemben viszont 352 ezer lej kiadása volt. A pénztári jelentés tudomásul vétele után, Gutbrodt Pál sportigazgató beszámolt az 1930-as év sportteljesítményeiről és kifejtette, hogy a nehéz gazdasági viszonyok ellenére, az egyesület rendkívül szép eredményeket ért el. A lelkesedéssel fogadott beszéd után Weinert Jenő intéző felolvasta az egyesület klub-bajnokainak névsorát. Eszerint az elmúlt év bajnokai lettek: Braun Kálmán, Tolán Lajos, Csajka János, Beier Lajos, Pelvier Rezső, Dobra, Kolombán, Petró József, Medve Géza, Karabel Ferenc, Korom Andor és Dvorzsák Ferenc. A közgyűlés ezután többek hozzászólása után,

egy rendkívül fontos határozatot hozott, amely szerint a tagdíjakat 50 százalékkal redukálja. A továbbiak során elhatározták, hogy mindazon tagoknak, akik munkanélküliek, az összes mérkőzésekre 50 százalékos kedvezményt biztosítanak. Ezután Markovits Sándor elnök emelkedett szólásra, megköszönte a vezetőség nevében az eddigi támogatást, melyet az egyesület tagjai tanúsítottak a vezetőséggel szemben. Ezután Matuz András korelnök vezetéscé mellett, megkezdődött az új vezetőség megválasztása, mely a következő eredménnyel végződött: Elnök: Markovits Sándor. Alelnökök: Antalfy Kristóf, Bartl János, Bogdán József, Galván János, Grosz Antal, Hanga Demeter, Kiss Ernő, Klein Gyula, Szabó Gyula, Szelles József, Tumó Ferenc. Titkár: Schneider Gyula. Főpenztáros: Tóth Sándor. Tagpenztáros: Nagy Lajos, Sportigazgató: Gutbrodt Pál. Ellenőrök: Banka Izidor, Eberhardt Sándor, Ferenc Péter, Havas Samu, Olariu Tivadar, Ritt Márton, Walter József. Jegyző: Morócz Péter. Orvosok: Dr. Weisz Pál, dr. Wolfner Gyula. Atlétikai szakosztályvezető: Csajda György, Oldy-boy szakosztályvezető: Gritshaber Dezső. Új szakosztályvezető: Braun Kálmán. Evezős szakoszt. vezető: Nagy Imre. Kerékpár szakosztályvezető: Merk Jakab. Gazda: Karlick József. Ügyész: Dr. Ciumpila Péter.

Leikes hangulatban zajlott le az ATE. közgyűlése

A régi vezetőséget választották meg újra - 52 esztendő a nagymultu sport-egyesület

Vasárnap délelőtt fél tíz órai kezdettel tartotta meg az ATE sportegyesület rendes évi közgyűlését, a Városi Kávéház kistermében. Pontosan féltízkor dr. Feldmann József megnyitotta a közgyűlést, üdvözölte a megjelenteket és szép, színes beszédben vázolta az elmúlt év sportéletét. Utána Hönig Árpád sportigazgató, majd Somogyi István, az evezős-szakosztály, míg Probszt Viktor az ifjúsági és Vidák Ferenc a törpe-szakosztály nevében beszélték. Az új vezetőség megválasztása után,

közgyűlés, fogadja el a régi vezetőség lemondását. Ezután dr. Vadász Armándot választották meg korelnöknek, aki rendkívül buzdító szavakkal további kitartó munkára serkentette az egyesület tagjait. Szép és leikes szavakkal méltatta az egyesület 52 esztendősi múltját és felhívta a tagokat, hogy fokozott munkával igyekezzenek ennek a nagymultu sportegyesületnek jó hírét továbbra is fenntartani. Az új vezetőség megválasztása következett, amelynek során a régi vezetőség megválasztása után,

Minden poklon át: a szeszért

Az ötödik fejezet izelítőt ad arról, milyen zseniálitással dolgoznak a csempészek és mire jök a tengeri halászhajók vagy a benzintankok

A prohibíció kalandorainak sötét világa

A „Colonial Export Bechl and Co“ cég már 1922-ben el tudta látni az északamerikai Egyesült Államok nedves kivánságait. Ez a paradicsomi korszak azonban nemsokára tartott. A szövetségi törvény, a Volstead, amelyet a szenátus megszavazott, megnyitotta a háború kor szakát. A szesztilalom teljessé vált és a szesztilalmi rendőrség a legkegyetlenebbül járt el minden kihágóval szemben. Nem volt már többé szükség propaganda-konferenciákra, meetingekre, újságcikkekre, tüntető felvonulásokra, a prohibíció törvénnyé vált és ez a törvény napról-napra erősebb lett. Ez az az idő volt, amikor a képesújságok Amerikában egyre-másra közölték le a prohibíciós rendőrség hőstetteinek fényképét, amelyeken a rendőrség a palacok ezreit semmisítette meg. Ebben az időben történt az is, hogy Franciaországban a bor- és pezsgőkereskedelem erősen megérezte a prohibíció kihatásait és energikus tiltakozással és ünnepélyes diplomáciai közbenjárással igyekeztek rávenni az amerikai szenátust a törvény enyhítésére, ez azonban teljesen eredménytelenül végződött. A törvény csak súlyosabbá vált. A német, francia, olasz és angol óceánjáró gőzösök kénytelenek voltak megállni az Óceánban, az amerikai vizek határán és engedni, hogy a prohibíciós ügynökök át- meg át-keressék a hajókat, nem törődve a nemzeti lobogó által biztosított exterritoriális jogokkal.

Ügyes trükk a rendőrség becsapására

Nagyon természetes, hogy a törvény könnyörtelen aplikálása kihatott a szeszesempészek iparára is. Csak hogy a bootlegerek hamarosan rájöttek arra, hogy a száraztörvény ügyes kijátszásával kolosszális vagyont lehet szerezni, csak vakmerőségre és tőkére van szükség. És Amerikában sem vakmerőség, sem a tőke tekintetében nincs hiány. A szeszesempészek támadni kezdtek. A kanadai határon, de a mexikói határon is a szeszesempész bandák inváziója olyan méreteket öltött, hogy a rendőrség szinte tehetetlenné vált velük szemben.

Az amerikai vizeken kívül főképpen New Foundland határán rendezkedtek be a szeszesempészek és a moterosónakok, rajta várta minden esetben az Európából érkező hajókat. Az azonnali haszon természetesen nagyon sok halászhajó társaságot is rábirt arra, hogy bekapcsolódjanak a szeszesempészetbe, úgyhogy Európa a szabadság és türelem álláspontját nagyon apropószerűen érvényesítve egyre nagyobb kvantumokban szállította a fiatal Amerikának az alkoholt, hogy legyen mivel megmérgeznie magát.

Franciaországban volt egy néhány hajótársaság, például a Capellan Français, amelyet a csódtól egyenesen a prohibíciós törvény mentett meg. Az amerikai kormány természetesen tiltakozott az ilyen procedurák ellen, tiltakozásának azonban nem volt semmiféle eredménye. Ez idő tájtban Master Bechl New Foundlandban Szentpéter városában tartózkodott. Kis flottája, amely tíz nagy moterosónakból állott, de amelyből kettőt az amerikai rendőrség ügyvi tönkretettek, rendkívül sokat dolgozott. Master Bechl, aki eddig is már roppant mennyiségű alkoholt szállított Amerikába, zseniális ötletre jött rá. Halászhajókat vásárolt össze. Hosszu, nagy hálókat, amellyel az Északi-tengeren csukahalászatra szoktak indulni a könnyű halászhajók. Ezeknek a hálóknak a szöveteit helyenként nagy ólomsúlyokkal teszik nehezebbé a halászok, hogy kellő mélységbe legyenek meríthetők. Így maguk után vontatva a hálót, sokkal több halat tudnak fogni. Ezekkel a hálókkal egymásután szereltette fel hajóit Master Bechl. Természetesen azokat a ha-

jókat, amelyeken a szeszt csempészte. És amikor a kanadai határ felől feltűntek az amerikai torpedórombolók, a hajó legénysége örült bizgalommal teregette ki a hálókat a tenger színein. A rendőrség-emberei azt hitték, hogy ártatlan halászok halásznak és a torpedórombolók irányt változtattak. Néhány nap alatt három vitorlás hajó egész rakományát tudták be-csempészni ilymódon Amerikába.

Később már a déli vizekre is lemerészkedtek, ahol ugyan Master Bechl moterosónakait elfogták a szárazok, csak hogy ez idő tájtban már egyezkedni lehetett a bootlegereknek a prohibíciós servicevel. Az elkobzott alkoholt felét visszaadták és a másik felével pedig szép csendesen eltávoztak a rendőrök. Illy módon a hatóságoknak is mevolt a hasznuk az alkohol-csempészetből és ez volt a fontos, mert Master Bechl most már tudta, hogy ki lehet egyezkedni velük.

Egy „üzleti“ tárgyalás

Hall Johnson newyorki irodájában ült. Irodája egy hatalmas felhőkarcoló üzletház huszadik emeletén volt, ahonnan a Newyork kereskedelmi centrumára a legjobb kilátás nyílt. Hall Johnson jól megtermett, hatalmas fickó volt, aki ugyanabban a házban lakott butorított lakásban, ahol irodája volt. Az ilyen házaknak megvan az az előnyük, hogy a mosástól kezdve az ételmezésig tökéletesen ellátják a lakót. Hall Johnson egy nagy bostoni újság newyorki levelezője volt, aki a legjobb viszonyban állott a prohibíciós ügynökökkel. Számítalan élehangú cikkel támogatta a szesztilalmi törvény felett örökdő rendőrség munkáját. Hall Johnson mialatt irt, számlálta a percekét, hogy mikor fog megérkezni az, akire várt.

Az emeleti inas diszkrétan belépett szobájába. Amerikában általában ismeretlen fogalom az ilyen inas, aki ezüsttárcán hozott névjegygyel jelenti be a vendéget. Hall Johnson fellélegzett. Intett az inasnak.

— Well.

Az illető, akire Hall Johnson várt, belépett.

— Hove are you?

— Good. Hall. And you?

Benzintankok a szeszesempészes szolgálatában

A műhely hátsó részén a falon hatalmas betűkkel hirdette a plakát: „Dangerous: no to smoke.“ „Veszélyes: Tilos a dohányzás.“ A plakát alatt egy kis vasajtó állott szigorú őrt. A három ember egymásután hatolt be ezen a vasajtón keresztül egy hosszú vasbeton folyosóra, amelynek jobb- és baloldalán egymásután sorakoztak fel a hatalmas benzintankok. Mindezeket a nagy benzinhengereket jól megkombinált csőrendszer kötötte össze.

— Nagyon helyes — mondotta Bechl lakonikusan. Mibe kerül egy ilyen tank? — kérdezte kisebb szünet után.

— Kétezerhatszáz — volt a válasz.

— És rezervoárral ellátott teherautók?

— Azok a hatodik garázsban vannak. Tegnap érkezett kettő és ma is másik kettőt várok.

— Rendben van — felelte még egyszer Bechl.

Visszamentek az irodába, ahol Master Bechl csekket állított ki és pedig igen jelentős összegről a garázs tulajdonosának. Azután autóra ültek és mialatt megkerülték a Sandy Hockot, azalatt Johnson megmagyarázta Bechlnek, hogy J. H. Rugh garázstulajdonos épülete úgy van átalakítva, hogy a legpompásabban el lehet helyezni benne a rezervoárral ellátott teherautókon odaszállított alkoholt.

— Mister J. H. Rugh a prohibicionista klub

— Thank. Wllas news?

— Nagyon jó újságot hoztam vén sakál — szólt Master Bechl és ezuttal franciául fordítva beszédét. — Rendben van minden?

— Oh, tökéletesen rendben van — felelt Johnson, aki meglepő könnyedséggel beszélt franciául. Azután hozzátette:

— Van pénze?

— Igen. Mondja csak Hall, jöhet velem? Holnap már indulok a tavak felé. A Michigan nem lehet megvárakoztatni.

Hall Johnson belebújt kabátjába és fejébe nyomta kalapiját. Előre beszállt a liftbe, amely mindkettőjüket levitte a földszintre, ahol az üzletház garáza volt. Johnson kihozta kocsiját és mindketten beleültek. Hamarosan keresztülfutottak a Broadwayn és nemsokára megérkeztek a dokkokhoz. Ezen a környéken a teherautók közlekedése egy kissé nehézkesen folyt le annál is inkább, mert nemrégiben érkezett a nagy kikötőbe néhány óceánjáró gőzös és a két ember autója csak percek múlva tudott keresztülvergődni a hatalmas forgatagon. Amikor kijutottak az áradatból, gyorsan továbbállottak és hamarosan megérkeztek egy nagyszerű vadonatúj hatalmas garázsépület elé, ahol egyszerre ezer autót lehetett elszállásolni. Ebben a garázsban, mint egy megbolygatott méhkasban, sűrögtek-forogtak a munkások, tisztogatták és mosták a kocsikat. A festők ugynevezett automatikus revolverrel, illetőleg ilyen revolvereszerű készülékkel légnyomással erővel festették be vadonatújra a kissé ütődött kocsikat. Egy óra alatt a leghatalmasabb autót is tökéletesen újá tudták varázolni.

Autójukat egy hatalmas lift felszállította az első emeletre, ahol a két ember benyitott egy irodába. Itt is várt rájuk valaki. Ingujjra vetkőzve nekikönyökölt az asztalnak és irt. Amint a két ember belépett, éppen hogy csak felpillantott, azután továbbfolytatta az írást. Csak akkor állott fel, amikor munkáját befejezte, azután anélkül, hogy egyetlen szóval üdvözölte volna őket, kiment az irodából és lépteit a műhely hátsó részébe irányította. Master Bechl és Johnson szótlánul követték.

tagja, úgy tudom? — kérdezte Bechl.

— Főitkára, Bechl. Hozzátehetem még azt, hogy ennek a klubnak magán-detektívjei juttatták börtönbe az öreg Stimsont, aki azonfelül, hogy alkohollal töltött minden autója után 5900 dollár pénzbüntetést fizetett, még háromévi börtönbüntetést is kapott.

— Ne beszéljünk a börtönről. — mondotta kényelmetlenül Master Bechl. — Remélem, még mindig szép cikkeket ír a bootleger banditákról?

— Természetesen — felelte Hall. Nem is kívánok egyebet ezekben a cikkeken, mint-hogy az összes szeszesempészeket akasszák fel és azt, hogy a mi szesztilalmi ügynökeink ránduljanak át Európába és ott pusztítsanak el minden szőlőtőkét.

— Maga egy igazi száraz. Hall!

— Oh, meghiszem azt. No de megérkezünk. Kedves Bechl, ne feledkezzék meg a kétezer dollárról.

Bechl elővette csekkönyvét és néhány szót vetve a papírra, átnyujtotta a csekket. A két ember ezután elvált. Master Bechl beszállt a földalatti vasutállomás liftjébe. A newyorki Metro percek alatt elszállította a Centrál pályaudvarra, ahol találkaja volt Martoni kapitánnyal. A kapitány egy padon ült és újságot olvasott.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Román delegáció tárgyal Bécsben az állat-export megszervezése ügyében

A romániai állat-exportörök meg akarják akadályozni a delegáció munkáját.

Bécsből jelentik: Tegnap Bécsbe érkeztek Jonescu brailai állategészségügyi főnök és Arzt a román állatexportörök uniójának elnöke, hogy tárgyalásokat folytassanak az Ausztriába irányuló romániai állatexport megszervezése ügyében. A román delegáció arra törekedik, hogy Ausztria bizonyos kvótát engedélyezzen a romániai állatexportnak.

Eddig — ez a román delegáció konkrét panasza — a kvóta megállapítása az osztrák bizományosok kezében volt. Ezek azonban a felosztást úgy végezték, hogy bizonyos exportöröket favorizáltak, másokat pedig teljesen kizártak az osztrák piacról. A bécsi tárgyalások célja az, hogy a kvóta felosztását ezentúl ne a bécsi bizományosok, hanem a romániai állatex-

portörök uniója végezze. Ez ugyanis megakadályozná az eddigi igazságtalanságot.

A jelenlegi helyzet következtében nem sikerült eddig Erdélyben megszervezni az állat-export-szindikátusokat. Az erre irányuló törekvéseket a Bécsből privilégizált exportörök mindig elgáncsolták. Jonescu és Arzt román delegátusok remélik, hogy bécsi tárgyalásaik sikerrel fognak járni és a romániai unió azután igazságosan feloszthatja az osztrák kvótát az egyes területek exportörjei között.

Érdekes, hogy ezen hivatalos jellegű delegációval egyidejűleg Bécsbe érkeztek a favorizált romániai állatexportörök megbízottjai, akiknek természetesen érdekükben áll, hogy Jonescu és Arzt tárgyalásait meghiusítsák.

A sziguranca és a rendőrség is részt vesz a feketeszesz-vadászatban

Kicsérölik valamennyi eddigi ellenőrző közegét az államnak

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium újabb szigorú rendelkezéseket adott ki a feketeszesz gyártásának letörése érdekében. A csendőrökből álló fináncgárdán kívül külön bizottságot neveznek ki, amely nemcsak pénzügyi inspektorokból fog állni, hanem bevonják

annak működésébe a sziguranca és rendőrséget is. Az új bizottságnak a lehető legszélesebb hatáskört biztosítják. A feketeszesz-gyártás megszüntetése érdekében elhatározták még az összes eddigi felülvizsgálattal megbízott tisztviselők elhelyezését.

= Arlejtések. Aradváros tanácsa február 19-én arlejtést tart 221 vagon kőszén szállítására gázgyártás céljára. A szállítás értéke 4 millió lej. Óvadék 5%. Ugyanekkor Aradváros február 26-án arlejtést tart a városi autóbuszok és öntözőautók biztosításának kiadására. Óvadék 5%. — Lugoj városa január 31-én arlejtést tart a községi vágóhid biztosítására tűz, robbanás, villámsapás ellen. A biztosítás 16,950.000 lej érték után történik. Óvadék 5%.

= Aradi cégváltozások. Soc. Industriala de Mariuri Tricotage-cégnél a törvényszék bejegyezte, hogy Markovits Márk társtulajdonosként a cégbe belépett. A cég jelenlegi tulajdonosai Berecz Gábor és Markovits Márk. Cégjegyző Ceyka Ferenc. A cég székhelye Arad, Strada Cantacuzino 33. — Löwinger Ákos & Co. cégnél a törvényszék bejegyezte, hogy Central Harisnyáruházcég alatt Aradon, a Boulevard Regina Maria 18. szám alatt fiókot nyitott, Löwinger István vezetése mellett. — Ing. Popa'si Comp. Fabrica Industria Lemnului radnai céget a törvényszék törölte. — Grundmann Vasárugyár R.-t.-nél Friedland János igazgatósági tagságát és cégjegyzési jogosultságát a törvényszék bejegyezte. — Univerul Intreprindere Comerciala si Industriala Josif Mold-céget a törvényszék bejegyezte. Cégtulajdonos Mold József. — Az aradi felszámolás alatt álló Első Göztégla- és Cserépgyár R.-t.-nél dr. Mandl Vilmos felszámolóigazgató minőségét és cégjegyzési jogosultságát a törvényszék törölte és helyébe bejegyezte Honigcs Ferdinándot. — Glésinger és Neumann-cégnél a törvényszék bejegyezte, hogy Glésinger Viktor társtulajdonos a cégből kivált és a cég egyedüli tulajdonosa Neumann Miklós maradt, aki a céget a régi szöveggel vezeti tovább. — Flóra Rum- és Likörgyár R.-t.-cégnél a törvényszék bejegyezte, hogy részvénytőkéjét 3 millió lejről 60 ezer lejre szálította le és azután 5 millió 60.000 lejre emelte fel.

= Csöd egy váradi vaskereskedés ellen. Nagyváradról jelentik: Schwartz és Ullmann, nagyváradi vaskereskedő cég ellen, amely másfél évvel ezelőtt kényszerengyezséget kért, több hitelezője csödtöt kért. A törvényszék a csödtöt elrendelte és a követelések bejelentésének határidejét március 23-ra tűzte ki.

= Részvénytársasággá alakult át a Lengyel Sándor és Fiai gyertyagyár. Az aradi Lengyel Sándor és Fiai gyertyagyár 1 millió lej részvénytőkével részvénytársasággá alakult át. A részvénytársaságba a gyárberendezést és az áruraktárat 750.000 lej értékben vitték apporaként. A „Pacla” Fabrica de Produse Chimice si de Fiuiluri S. A. R. igazgatóságának tagjai özvegy Lengyel Sándorné, Lengyel Béla és Lengyel Lajos.

= Ma nyilvános arlejtést tartottak a városi gazdasági hivatalban Aradváros Weitzer Jánosné házában levő üzlethelyiség bérletére, amely eddig Gallik aradi fodrász bérletében állott. A legelőnyösebb ajánlatot özv. Kohn Józsefné tette, aki 20.000 lej évi bért kínált az üzlethelyiségért.

= Új sertésexport-vállalat Temesváron. Temesvárról jelentik: Temesváron a közelmúltban a bakonsertés exportálására vállalat alakult. A részvénytársaság Bacon S. A. Anglo-Romana Röser & Co. cég alatt, 250.000 lej részvénytőkével alakult meg. Alapító és első igazgatóságának tagjai Röser János, Segeffer András, Köszler József és Köszler János. Cégjegyző Lange Vilmos. A vállalat működését már meg is kezdte.

= Az ősziarack metszéséről ír a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkjei közül az első téli permetezésről az új szőlő telepítési költségeiről, a fészakodvak házi készítéséről, ismerteti az ősziarack egész évi permetezését, az összes gyümölcsfák téli metszését stb. A dusan illusztrált két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, VIII., Rákóczi-ut 51. IV. emelet 5.) egy alkalommal díjtalanul küld mutatványszámot.

= Bota Márk aradi cipőkereskedő magánengyezséget kért hitelezőtől. A cég passzívai 841 ezer 76 lej. Bota Márk hitelezőinek 60 % ajánl fel. A hitelezők bizottságának tagjai: Bereczka Pál és Zimmermann Lajos.

Irodahelyiség

az Arad-csanádi gazdasági fakarékpenztár rt. székházában
Bul. Reg. Ferdinand I. No. 5.
(József főherceg-ut)
áll 2 ucai, 1 udvari szobából
1931. május 1-re kiadó

Öttagu végrehajtó-bizottság a szeszszindikátus élén

Bucurestiből jelentik: A Szeszszindikátus legutóbb Bucurestiben tartott ülésén a mezőgazdasági gyárak delegáltjaival kiegészített igazgatóság összes tagjai résztvettek. A pénzügyminisztert Bratescu vezérigazgató és Parligras vezérfelügyelő képviselték. Az ülés tudomásul vette a pénzügyminiszter azon határozatát, hogy a Szindikátus elnöki pozícióját Radulescuval, a Bragadiru-érdekeltség adminisztrateur deleguéjével töltötté be és hogy az új alapszabályokat jóváhagyta.

Az igazgatósági ülésen a régi végrehajtó-bizottság lemondott és az öttagu végrehajtó-bizottság tagjaival megválasztották: Radulescu elnök, dr. Grigorcea Radu, a Nemun Testvérek-cég delegáltja, Rotmuna Wilhelm Bacau és Mendel Jakab. A végrehajtó-bizottság első ülését a legközelebbi napokban tartja meg.

A Szindikátus alelnökévé dr. Radu Grigorcea, I. Iosipovici és Farkas Hermann választották meg.

Az igazgatósági ülés, tekintettel a fogyasztás teljes csödjére, további leépítést határozott el.

= A Consum január 25-i legújabb számában a miniszterelnök a szeszmonopolium bevezetéséről nyilatkozott. Az üvegkartell, a faszékgartell, a papírkartell legújabb eseményeit, a legújabb cégbejegyzéseket, fizetési képtelenségeket első forrásból a Consumban olvashatja. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivaltól: Cuiu, Str. Iuliu Maniu 3.

Az

„UJSÁG”

a legnagyobb és legelterjedtebb budapesti napilap vasárnapi számának ára a 32 oldalas, képes „UJSÁG VASÁRNAPJA” melléklettel együtt ~~csak~~ csak 14 lej

Előfizetni lehet:

Sándor Iván hirlapiroda,
Löbl hirlapiroda
aradi oégeknel.

GABY

Kalapszalomba gyönyörű modell se-lyemkalapokértek

220 lej. töl.

File for-mázás

60

lej. Arad, Bul. Reg. Ferdinand 11. szám.

Modern arcápolás. KRONNE

Bujszal eltávolítás, arcpórák speciális kezelése. — Hevi fog-vasztás, — Alkalmi készítés. — Szépségcserek. — Olcsó berendezés. — **INGYEN TANÁCSADÁS.** — Kosmetikai Intézet Arad, Strada Consistoriului (Batthyány-ucca) 2. sz. I. emelet, Szántay-palota.

Rádió műsor.

— Romániai idő. —

KEDD, január 27.

Bucuresti, 13. Gramofon, 13.50. Gramofon, 17. Köny-nyű zene és román zene, 18.15. Hangverseny, 20. Gra-mofon, 21. Házi zenekar, 21.45. Házi zenekar, népies román zene. — Budapest, 10.15. Szalonzenekari hang-verseny, 1.05. Hangverseny, 4.30. A „Tündérvásár” meseoraja, 6. Tersánszky J. Jenő novellái, 6.30. Ope-retrészek, 8.30. A Budapesti Filharmoniai Társaság hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagytermé-ből. Közreműködők: Dolmányi Ernő dr. Majd: Magyar i Imre és cigányzenekarának hangversenye a Dunapa-lota szállóból, 12. A rádió házikvartettének hangverse-nye. Közreműködik Pekete Pál (ének). — Belgrad, 13.20. Házi zenekar hangversenye, 17. Gramofonhang-verseny, népdalok, 18. Gyermekkorús, 18.45. Népdalok harmonikán, 21.45. Hangverseny, 23.05. Jugoszláv-hangverseny, Utána: Gramofonhangverseny, Prága, 12.15. Gramofon, 17.30. Délutáni hangverseny, 20.35. Katonazene, 21.30. A bécsi gitár kamaraduo hangverse-nye. — Wien, 11.15. Mozart emlékeztető, 11.30. Ün-nep a saizburgi Mozart-muzeumban, 12.15. Gramofon

(Mozart-művek). 13. A Silving-zenekar játéka, 16.20. Gramofon, Gyermekdalok, Szórakoztató zene, 20. Mo-zart: Don Juan operája az állami Operából, 23.10. Gaudriot-jazz.

SZERDA, január 28.

Bucuresti, 13. Gramofon, 13.50. Gramofon, 17. Házi zenekar, 18.15. Házi zenekar, 20. Gramofon, 21. Zongoraszóló, 23.30. Az Ansa-templom énekara. — Buda-pest, 10.16. Hangverseny Közreműködik Beczassy Káro (ének), Ragyóczy Joli (zongora) és Bárány Sziszi (he-gedű), 13.05. Kurina Simi és cigányzenekarának hang-versenye, 6. Somlay Károly novellái, 6.30. Az Első Bu-dapesti Citerakör hangversenye, 8. Franck Caesar: A-dur szonáta. Előadják Jaques Thibaud (hegedű) és Aliréd Cortot (zongora.) Gramofonhangverseny, 9. A szegedi városi színház bemutató előadásának közveti-tése. „Mátyás király szerelme.” Történelmi dalosjáték 3 felvonásban. Irtá: Géczy István. Zenéjét szerezte: Stephaides Károly. Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — Belgrad, 12.25. Gra-mofonhangverseny, 13.45. Házi zenekar hangversenye, 17. Gramofonhangverseny, 18. Hegedűhangverseny, 18.30. Jazz-gramofon, 21. Zongorahangverseny, 21.50. Operáriák, 22.10. Esti hangverseny. — Prága, 12.15. Gramofon, 13.30. Pozsony, 21.30. Énekhangverseny.

Csehszlovák, szlovén és szerb népdalok, 22. Szimion-kus hangverseny. — Wien, 12. A Sommer-zenekar, 14.10. Lehár és Kálmán-zene gramofonon, 16.15. Geiger zenekar játéka, 18.15. Mozart 175. születésnapjára 20.35. Gangelberger-zenekar, 21.35. A wieni filharmonia-kusok hangversenye, 23.30. Wolfsthal-zenekar játéka.

A szerkesztésért ideiglenesen **SALGÓ HENRIK** felel.

NYILTER.

E rovat alatt közlöltekért nem vállalunk felelősséget. **FELHIVÁS.**

Schwarz Miksáné, Strada Russu Sirianu (v. Aulich Lajos-u.) 2. sz. alatti élelmiszer kereskedését megvenni szándékozom, felhívom e cég összes hitelezőit, hogy követelésüket 3 napon belül nálam jelentsék be, mert későbbi beje-lentést figyelembe nem veszek.

Rosenthal Nándor, Arad, Str. Gr. Alexandrescu 47.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel ki-vánt szavak a húzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézősködére válaszolunk. Ajánlatok feligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

LEVELEZÉS.

CSINOS, fiatal nőt állandó barátnőmül fogadnék. Választ „Barátság” jellegre az Aradi Közlöny kiadójaiba kérek. 310

„NEM független” vegye át leveleimet a kiadóhivatalban. Par hasard. 809

„ELSO”. Mi történt, felvilágosító sorait az Aradi Közlöny kiadóhivatalába elváltom e lapban jelezve. „Háztaajdonos”. 313

ALKALMAZÁS.

GYERMEKTELEN házmostorpar keres-tek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhiva-talában. 307

FIATAL, rendes mindenest elsőjére fel-veszek. Str. Calvin 6., földszint jobora. 808

BARMILYEN bizalmi állást vállalnék, 25.000 lei kaucióval. Cim Ruzicska, Kál-v n János-ucca 5. sz. 811

LAKÁS.

HAROMSZOBÁS, fűrdőszobás modern lak-ást a belvárosban április 1-re, esetleg márciusra keresek árnyajutással. Nagy Géza fényképész (volt Andrássy-tér).

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asz-talos Sándor-u.) 3. 800

KERESKÉK különbözőjartu butorozott egy, vagy kétszobát, lehetőleg vízvezetékkel, február 1-re. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójaiba kér. 279

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 200

KÉT szoba, konyhás 1. sz. emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiba. 200

SZÉP nagy butorozott szoba kiadó. Szán-tay-palota, I. emelet, ajtó 4. 303

HÁROM ES ÖTSZOBÁS hallos modern lakás kiadó. Str. Cloșca (Szent László-ucca) 12. sz. házban. 302

HÁROM ucca szobás mellékhelyiségek-ből álló lakás azonnal kiadó. Piața Av-rum lanu 17. 306

SZÉP három szoba, fűrdő és a stb. má-jus 1-ére kiadó. Str. Clorogaria (Vécsey-ucca) 19. 304

VÉTELESELEADÁS.

RADIO és anódpótló olesón eladó. Str. Oituz (Illés-ucca) 28. 312

A vevőközönség figyelmébe!

Felhívom a n. é. közönség b. figyelmét **dusan felszerelt bizományi üzletemre**, hol úgy kőszükségleti tárgyait, valamint antik butorokat, dísz-tárgyakat, szőnyegeket, festményeket, üveg- és porcellán serვისeket bőrgarni-turát, komplett szobaberendezéseket, elő-szobafal, hintaszéket, fotelokat, s mind-azt, ami az otthon kellemesség és kőnyelmesség teszi, üzletemben **olesón megtalálhat. SALGÓ NÉ bizo-mányi üzlete** Arad, Strada Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

Ujjonnan berende-zett mőhelyemben **ruhafestést, vegytisztítást** **Hoszpodár,** Arad, Str. Trolescu (volt Teleki-ucca) 13.

RADIO — leszállított árban. szállít 4 lámpást 5000 lej, 5 lámpást 6000 lej (telepest) osóvekkkel együtt. Hangszóró és akkumu-látor mélyen leszállított árban kapható: **Gáspár** műszerésznel, ARAD, Neuman-palota.

CS. RFP- vagy vaskalynát 2 darabon jó állapotban megvételre keresek. Ajánlatokat „Kályha” címre az Aradi Közlöny kiadójaiba kérek. 297

MEGALLAPODÁS SZERINTI SZAZALÉKOT FIZET mindenki

előadás esetén a hozzám bizományba adott árú után. Forduljon bizalommal **10 éve fennálló, a legerősebbnek** ismert bizományi üzletemhez, ahol felelőleges kőszükségleti és háztartási, va-lamin mű- és antik tárgyait stb. a **leg-kedvezőbb feltételek mellett értékesítheti.** Sürgősen ke-resek jó árban különösen szép antik sek-reket hozzávaló vitrinrel, régi könyveket, antik ezüstöket, dísz tárgyakat, tu-torokat stb. **SALGÓ NÉ bizo-mányi üzlete** Arad, Strada Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 6 kilogramos csoma-gokban, rendkívül olesón kapható az Arad Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sar-kánál ahol hosszú évtizedeken t nagy vevőkörrel rendelkező kelmetestő és tisztítóüzlet volt azonnalra kiadó Cim az Aradi Közlöny kiadójaiba.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiba.

ÉRTEKES, nagyjvedelmtű gazdasági cikk, világmárka. Európa összes álla-maiban megvéde. — Vezérképviselése Nagyromániára átadó, esetleg eladó. Ratinol Laboratórium, Budapest, Murá-nyi-ucca 36. 277

Három, ill. négyszobás modern, fűrdőszobás lakások **évi 25.000 lei** bérért azonnal kiadók Str. P. Cur-canul (Lővész-u.) 28. sz. alatt. 800

Az apróhirdetés értéke

mindig attól függ, hogy eljut-e azokba a körökbe, amelyeknek a figyelmét fel akarjuk hívni arra, hogy eladó holmink van, vagy hogy vásárolni akarunk, tovább-b, hogy állást akarunk vállalni, vagy alkalmazottat keresünk.

Ideális apróhirdetési ujság az „ARADI KÖZLÖNY”

mert olvasótáborában ott van minden vállalat, bank, keres-kező, iparos, tisztviselő, orvos, ügyvéd, mérnök, építész, tanár, tanító, vállalkozó, vasutas, pos-tás, gyáros és munkás, gazda, háziasszony, szóval mindenki, aki számba jöhet, hogy ol-vassa az apróhirdetést.

Az esetek ezrei évek óta igazolják, hogy az Aradi Közlöny apróhirdetése ré-vén az emberek jól eladták házukat, telküket, butorait stb., mert az Aradi Közlöny apróhirdetése a vevők nagy sorát mozgatta meg.

Hirdessen az Aradi Közlönyben, az eredmény gyors és biztos.

BUDAPESTEN
az új „NEMZETI SZALLODA”
a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyitott
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320-30.
Minden modern kényelemmel berendezve.
Kihűtő étterem! — Polgári árak! — Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!